

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता

पद पाठः (वाक्य सहित)

प्रथमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

Table of Contents

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरिय संहितायां पद पाठे प्रथमं काण्डं	3
1.6 प्रथमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः – याजमानकाण्डं	3

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः ॥ हरिः ओं

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरिय संहितायां पद पाठे प्रथमं काण्डं

1.6 प्रथमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः – याजमानकाण्डं

1.6.1.1

सं त्वा॑ सिञ्चामि॑ यजु॑षा प्र॒जामा॑यु॒र्धनं॑ च । बृ॒हस्प॑ति प्रसू॒तो
यज॑मान इ॒ह मा रि॑षत् । आ॒ज्यम॑सि स॒त्यम॑सि स॒त्यस्या॑ध्यक्षमसि
हवि॑रसि वै॒श्वान॑रं वै॒श्वदे॑वमुत्पू॒त-शु॑ष्मꣳ स॒त्यौजाः॑ सहोऽसि॑
सह॑मानमसि सह॒स्वारा॑तीः सह॒स्वारा॑तीयतः सह॒स्व पृ॑तनाः सह॒स्व
पृ॑तन्यतः । सह॒स्रवी॑र्यमसि तन्मा जि॒न्वाज्य॑स्याज्यमसि स॒त्यस्य॑
स॒त्यम॑सि स॒त्यायु॑ -[] 1

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

1.6.1.1 (Padam)

समि॑ति । त्वा॒ । सि॒ञ्चामि॑ । यजु॑षा । प्र॒जामि॑ति प्र-जाम् । आयुः॑ ।
धन॑म् । च॒ । बृह॒स्पति॑ प्रसू॒त इति॑ बृह॒स्पति॑ – प्रसू॒तः । यज॑मानः ।
इह॑ । मा । रि॒षत् । आ॒ज्यम् । अ॒सि । स॒त्यम् । अ॒सि । स॒त्यस्य॑ ।
आ॒ध्यक्ष॑मित्यधि – अ॒क्षम् । अ॒सि । ह॒विः । अ॒सि । वै॒श्वान॑रम् ।
वै॒श्वदे॑वमिति वै॒श्व – दे॒वम् । उत्पू॑तशु॒ष्ममित्यु॑त्पू॒त – शु॒ष्मम् ।
स॒त्यौजा॑ इति स॒त्य-ओ॒जाः । स॒हः । अ॒सि । स॒हमा॑नम् । अ॒सि ।
स॒हस्व॑ । अ॒रातीः॑ । स॒हस्व॑ । अ॒राती॑यतः । स॒हस्व॑ । पृ॒तनाः॑ ।
स॒हस्व॑ । पृ॒तन्य॑तः । स॒हस्र॑वीर्यमिति स॒हस्र॑-वि॒र्यम् । अ॒सि । तत् ।
मा । जि॒न्व । आ॒ज्यस्य॑ । आ॒ज्यम् । अ॒सि । स॒त्यस्य॑ । स॒त्यम् ।
अ॒सि । स॒त्यायु॑रिति स॒त्य – आ॒युः । 1 (50)

1.6.1.2

र॒सि स॒त्यशु॑ष्मम॒सि स॒त्येन॑ त्वाऽभि॑ घा॒रयामि॑ तस्य॑ ते भक्षी॑य
प॒ञ्चानां॑ त्वा वा॒तानां॑ य॒न्त्राय॑ ध॒र्त्राय॑ गृ॒ह्णामि॑प॒ञ्चानां॑ त्व॒र्तूनां॑ य॒न्त्राय॑
ध॒र्त्राय॑ गृ॒ह्णामि॑प॒ञ्चानां॑ त्वा दि॒शां य॒न्त्राय॑ ध॒र्त्राय॑ गृ॒ह्णामि॑
प॒ञ्चानां॑ त्वा प॒ञ्चज॑नानां॑ य॒न्त्राय॑ ध॒र्त्राय॑ गृ॒ह्णामि॑च॒रोस्त्वा

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

पञ्च॑बिल॒स्य॒ यन्त्रा॑य॒ ध॒त्राय॑ गृ॒ह्णामि॑ ब्र॒ह्म॒णस्त्वा॒ तेज॑से॒ यन्त्रा॑य॒ ध॒त्राय॑
गृ॒ह्णामि॑ क्ष॒त्रस्य॒ त्वौज॑से॒ यन्त्रा॑य – [] 2

1.6.1.2 (Padam)

अ॒सि॒ । स॒त्यशु॑ष्ममि॒ति स॒त्य – शु॒ष्मम् । अ॒सि॒ । स॒त्येन॑ । त्वा॒ ।
अ॒भी॒ति॒ । घा॒रया॑मि॒ । तस्य॑ । ते॒ । भ॒क्षी॒य । प॒ञ्चा॒नाम् । त्वा॒ ।
वा॒ता॒नाम् । यन्त्रा॑य॒ । ध॒त्राय॑ । गृ॒ह्णामि॑ । प॒ञ्चा॒नाम् । त्वा॒ । ऋ॒तूना॑म् ।
यन्त्रा॑य॒ । ध॒त्राय॑ । गृ॒ह्णामि॑ । प॒ञ्चा॒नाम् । त्वा॒ । दि॒शाम् । यन्त्रा॑य॒ ।
ध॒त्राय॑ । गृ॒ह्णामि॑ । प॒ञ्चा॒नाम् । त्वा॒ । प॒ञ्च॒ज॒ना॒नामि॑ति॒
प॒ञ्च – ज॒ना॒नाम् । यन्त्रा॑य॒ । ध॒त्राय॑ । गृ॒ह्णामि॑ । च॒रोः । त्वा॒ ।
प॒ञ्च॒बिल॒स्येति॑ प॒ञ्च – बिल॒स्य॒ । यन्त्रा॑य॒ । ध॒त्राय॑ । गृ॒ह्णामि॑ ।
ब्र॒ह्म॒णः । त्वा॒ । तेज॑से॒ । यन्त्रा॑य॒ । ध॒त्राय॑ । गृ॒ह्णामि॑ । क्ष॒त्रस्य॒ । त्वा॒ ।
ओज॑से॒ । यन्त्रा॑य॒ । 2 (50)

1.6.1.3

ध॒त्राय॑ गृ॒ह्णामि॑ वि॒शे त्वा॒ यन्त्रा॑य॒ ध॒त्राय॑ गृ॒ह्णामि॑ सु॒वीर्या॑य॒ त्वा॒ गृ॒ह्णामि॑
सु॒प्र॒जा॒स्त्वाय॑ त्वा॒ गृ॒ह्णामि॑ रा॒यस्पो॑षाय॒ त्वा॒ गृ॒ह्णामि॑ ब्र॒ह्म॒वर्च॑साय॒ त्वा॒
गृ॒ह्णामि॑ भू॒रस्मा॑कꣳ ह॒विर्दे॑वाना॒-मा॒शि॒षो य॑ज॒मान॑स्य॒ दे॒वानां॑

त्वा॑ दे॒वता॑भ्यो गृ॒ह्णामि॑ का॒माय॑ त्वा गृ॒ह्णामि॑ । ३

1.6.1.3 (Padam)

ध॒त्राय॑ । गृ॒ह्णामि॑ । वि॒शे । त्वा । य॒न्त्राय॑ । ध॒त्राय॑ । गृ॒ह्णामि॑ ।
सु॒वीर्या॑येति॒ सु – वी॒र्याय॑ । त्वा । गृ॒ह्णामि॑ । सु॒प्रजा॑स्त्वायेति॒
सु॒प्रजाः – त्वाय॑ । त्वा । गृ॒ह्णामि॑ । रा॒यः । पो॒षाय॑ । त्वा । गृ॒ह्णामि॑ ।
ब्र॒ह्मव॑र्चसायेति॒ ब्र॒ह्म – व॑र्चसाय । त्वा । गृ॒ह्णामि॑ । भूः । अ॒स्माक॑म् ।
ह॒विः । दे॒वाना॑म् । आ॒शिष॑ इत्या॒ – शि॒षः । यज॑मानस्य । दे॒वाना॑म् ।
त्वा । दे॒वता॑भ्यः । गृ॒ह्णामि॑ । का॒माय॑ । त्वा । गृ॒ह्णामि॑ । ३ (33)

(स॒त्यायु॑ – रोज॑से य॒न्त्राय॑ – त्रय॑स्त्रि॒ंशच्च॑) (A1)

1.6.2.1

ध्रु॒वोऽसि॑ ध्रु॒वोऽह॑ꣳ स॒जाते॑षु भू॒यासं॑ धी॒रश्चे॑त्ता
वसु॑वि॒दुग्नो॑ऽस्यु॒ग्नोऽह॑ꣳ स॒जाते॑षु भू॒यास॑मु॒ग्रश्चे॑त्ता
वसु॑वि॒दभि॑ – भूर॑स्यभि॒भूर॑ह॑ꣳ स॒जाते॑षु भू॒यास॑ – म॒भिभू॑श्चे॑त्ता
वसु॑वि॒द्युन॑ज्मि॒ त्वा ब्र॒ह्मणा॑ दै॒व्येन॑ ह॒व्याया॑स्मै वो॒ढवे॑ जा॒तवे॑दः ।
इ॒न्धा॒नास्त्वा॑ सु॒प्रज॑सः सु॒वीरा॑ ज्यो॒ग्जीवे॑म ब॒लि॒हतो॑ व॒यं ते॑ ।
य॒न्मे अ॒ग्ने अ॒स्य य॒ज्ञस्य॑ रि॒ष्या – [] ४

1.6.2.1 (Padam)

ध्रुवः । असि । ध्रुवः । अहम् । सजातेष्विति स – जातेषु ।
भूयासम् । धीरः । चेत्ता । वसुविदिति वसु – वित् । उग्रः । असि ।
उग्रः । अहम् । सजातेष्विति स-जातेषु । भूयासम् । उग्रः । चेत्ता ।
वसुविदिति वसु – वित् । अभिभूरित्यभि – भूः । असि ।
अभिभूरित्यभि – भूः । अहम् । सजातेष्विति स – जातेषु ।
भूयासम् । अभिभूरित्यभि – भूः । चेत्ता । वसुविदिति वसु-वित् ।
युनज्मि । त्वा । ब्रह्मणा । दैव्येन । हव्याय । अस्मै । वोढवे ।
जातवेद इति जात – वेदः । इन्धानाः । त्वा । सुप्रजस इति
सु – प्रजसः । सुवीरा इति सु – वीराः । ज्योक् । जीवेम ।
बलिहत इति बलि – हतः । वयम् । ते । यत् । मे । अग्ने । अस्य ।
यज्ञस्य । रिष्यात् । 4 (50)

1.6.2.2

द्यद्वा स्कन्दा-दाज्यस्योत विष्णो । तेन हन्मि सपत्नं दुर्मरायुमैनं
दधामि निर्ऋत्या उपस्थे । भूर्भुवस्सुवरुच्छुष्मो अग्ने यजमानायैधि
निशुष्मो अभिदासते । अग्ने देवेद्ध मन्विद्ध मन्द्रजिह्वा-मर्त्यस्य ते

होत॑र्मूर्ध॒न्ना जि॒घर्मि॑ रा॒यस्पोषा॑य सु॒प्रजा॑स्त्वाय सु॒वीर्या॑यमनो॒ऽसि
प्राजा॑पत्यं मन॒सा मा भू॑तेना *वि॒श वा॑गस्यै॒न्द्री
स॒प॒त्नक्ष॑यणी – [] 5

1.6.2.2 (Padam)

यत् । वा । स्क॒न्दात् । आ॒ज्यस्य॑ । उ॒त । वि॒ष्णो इति॑ । तेन॑ । ह॒न्मि ।
स॒प॒त्नम् । दु॒र्म॒रा॒युमि॑ति दुः – म॒रा॒युम् । ए॒ति । ए॒नम् । द॒धा॒मि ।
नि॒र्ऋ॒त्या इति॑ निः–ऋ॒त्याः । उ॒प॒स्थ इत्यु॑प – स्थे । भूः । भुवः ।
सुवः । उ॒च्छु॒ष्म इत्यु॑त् – शु॒ष्मः । अ॒ग्ने । य॒ज॒मा॒नाय॑ । ए॒धि ।
नि॒शु॒ष्म इति॑ नि–शु॒ष्मः । अ॒भि॒दा॒स॒त इत्य॑भि – दा॒स॒ते । अ॒ग्ने ।
दे॒वे॒द्धेति॑ दे॒व – इ॒द्ध । म॒न्वि॒द्धेति॑ म॒नु – इ॒द्ध ।
म॒न्द्र॒जि॒ह्वेति॑ म॒न्द्र–जि॒ह्व । अ॒म॒र्त्य॑स्य । ते । हो॒तः । मूर्ध॒न् । ए॒ति ।
जि॒घर्मि॑ । रा॒यः । पोषा॑य । सु॒प्रजा॑स्त्वायेति सु॒प्रजाः – त्वा॑य ।
सु॒वीर्या॑येति सु – वी॒र्या॑य । मनः । अ॒सि । प्रा॒जा॒प॒त्यमि॑ति
प्राजा–प॒त्यम् । मन॒सा । मा । भू॑तेन । ए॒ति । वि॒श । वाक् । अ॒सि ।
ऐ॒न्द्री । स॒प॒त्नक्ष॑यणीति स॒प॒त्न – क्ष॑यणी । 5 (50)

1.6.2.3

वा॒चा मे॑न्द्रि॒येणा॑ *वि॒श वस॑न्तमृ॒तूनां॑ प्री॒णामि॑ स मा॒ प्रीतः॑ प्री॒णातु॑
ग्री॒ष्ममृ॒तूनां॑ प्री॒णामि॑ स मा॒ प्रीतः॑ प्री॒णातु॑ वर्षा॑ ऋ॒तूनां॑ प्री॒णामि॑ ता
मा॒ प्रीताः॑ प्री॒णन्तु॑ शर॒दमृ॒तूनां॑ प्री॒णामि॑ सा मा॒ प्रीता॑ प्री॒णातु॑
हेम॑न्त – शि॒शिरा॑वृ॒तूनां॑ प्री॒णामि॑ तौ मा॒ प्रीतौ॑ प्री॒णीता॑म॒ग्नीषो॑मयो॒रहं॑
दे॒वय॑ज्यया॒ चक्षु॑ष्मान् भूया॑सम॒ग्नेर॑हं दे॒वय॑ज्ययान्नादो
भूया॑सं – [] 6

1.6.2.3 (Padam)

वा॒चा । मा॒ । इन्द्रि॒येण॑ । ए॒ति॑ । वि॒श । वस॑न्तम् । ऋ॒तूनाम् ।
प्री॒णामि॑ । सः । मा॒ । प्री॒तः । प्री॒णातु॑ । ग्री॒ष्मम् । ऋ॒तूनाम् ।
प्री॒णामि॑ । सः । मा॒ । प्री॒तः । प्री॒णातु॑ । वर्षाः॑ । ऋ॒तूनाम् ।
प्री॒णामि॑ । ताः । मा॒ । प्री॒ताः । प्री॒णन्तु॑ । शर॒दम् । ऋ॒तूनाम् ।
प्री॒णामि॑ । सा । मा॒ । प्री॒ता । प्री॒णातु॑ । हेम॑न्तशि॒शिरा॑विति॑
हेम॑न्त – शि॒शिरौ॑ । ऋ॒तूनाम् । प्री॒णामि॑ । तौ । मा॒ । प्री॒तौ ।
प्री॒णीता॑म् । अ॒ग्नीषो॑मयो॒रित्य॑ग्नी – सोम॑योः । अ॒हम् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

दे॒वय॒ज्यये॑ति दे॒व- य॒ज्यया॑ । चक्षु॑ष्मान् । भू॒या॒सम् । अ॒ग्नेः ।

अ॒हम् । दे॒वय॒ज्यये॑ति दे॒व - य॒ज्यया॑ । अ॒न्नाद॑ इत्य॒न्न - अ॒दः ।

भू॒या॒सम् । 6 (50)

1.6.2.4

द॒ब्धि॒रस्य॑द॒ब्धो भू॒या॒सम॑मुं द॒भेय॑म॒ग्नीषो॑मयो॒रहं॑

दे॒वय॒ज्यया॑ वृ॒त्रहा॑ भू॒या॒समि॑न्द्रा॒ग्नियो॑रहं

दे॒वय॒ज्यये॑न्द्रि॒याव्य॑न्नादो भू॒या॒समि॑न्द्र॒स्याऽहं॑

दे॒वय॒ज्यये॑न्द्रि॒यावी॑ भू॒या॒सं म॒हेन्द्र॑स्याऽहं

दे॒वय॒ज्यया॑ जे॒मानं॑ म॒हिमा॑नं ग॒मेय॑म॒ग्नेः स्वि॑ष्टकृ॒तोऽहं॑

दे॒वय॒ज्यया॑ऽऽयु॑ष्मान् य॒ज्ञेन॑ प्र॒तिष्ठां॑ ग॒मेयं॑ । 7

1.6.2.4 (Padam)

द॒ब्धिः । अ॒सि । अ॒द॒ब्धः । भू॒या॒सम् । अ॒मुम् । द॒भेय॑म् ।

अ॒ग्नीषो॑मयो॒रित्य॑ग्नी - सोम॑योः । अ॒हम् । दे॒वय॒ज्यये॑ति

दे॒व- य॒ज्यया॑ । वृ॒त्रहे॑ति वृ॒त्र - हा । भू॒या॒सम् ।

इ॒न्द्रा॒ग्नियो॑रितीन्द्र - अ॒ग्नियोः॑ । अ॒हम् । दे॒वय॒ज्यये॑ति

दे॒व - य॒ज्यया॑ । इ॒न्द्रि॒यावी॑ । अ॒न्नाद॑ इत्य॒न्न - अ॒दः । भू॒या॒सम् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

इन्द्रस्य । अहम् । देवयज्ययेति देव – यज्यया । इन्द्रियावी ।
भूयासम् । महेन्द्रस्येति महा – इन्द्रस्य । अहम् । देवयज्ययेति
देव – यज्यया । जेमानम् । महिमानम् । गमेयम् । अग्नेः ।
स्विष्टकृत इति स्विष्ट – कृतः । अहम् । देवयज्ययेति
देव – यज्यया । आयुष्मान् । यज्ञेन ।

प्रतिष्ठामिति प्रति – स्थाम् । गमेयम् । 7 (36)

(रिष्याथ्-सपन्नक्षयण्य-न्नादो भूयासञ्-षट्त्रिंशच्च) (A2)

1.6.3.1

अग्निर्मा दुरिष्ठात् पातु सविताऽघशञ् साद्यो मेऽन्ति दूरेऽरातीयति
तमेतेन जेषञ् सुरूपवर्षवर्ण एहीमान् भद्रान् दुर्याञ् अभ्येहि
मामनुव्रता न्यु शीर्षाणि मृद्वमिड एह्यदित एहि सरस्वत्येहि
रन्तिरसि रमतिरसि सूनर्यसि जुष्टे जुष्टिं तेऽशीयोपहूत उपहवं-[] 8

1.6.3.1 (Padam)

अग्निः । मा । दुरिष्ठादिति दुः – इष्ठात् । पातु । सविता ।
अघशञ्सादित्यघ-शञ्सात् । यः । मे । अन्ति । दूरे । अरातीयति ।
तम् । एतेन । जेषम् । सुरूपवर्षवर्ण इति सुरूप – वर्षवर्णे ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

ए॒ति । इ॒हि । इ॒मा॒न् । भ॒द्रा॒न् । दु॒र्या॒न् । अ॒भि । ए॒ति । इ॒हि । मा॒म् ।
अ॒नु॒व्र॒ते॒त्य॒नु॒-व्र॒ता । नी॒ति । उ॒ । शी॒र्षा॒णि । मृ॒द्वा॒म् । इ॒डे॒ । ए॒ति ।
इ॒हि । अ॒दि॒ते । ए॒ति । इ॒हि । स॒र॒स्व॒ति । ए॒ति । इ॒हि । र॒न्तिः ।
अ॒सि॒ । र॒म॒तिः । अ॒सि॒ । सू॒न॒री॑ । अ॒सि॒ । जु॒ष्टे॑ । जु॒ष्टि॑म् । ते॒ ।
अ॒शी॒य । उ॒प॒हू॒त इ॒त्यु॒प – हू॒ते । उ॒प॒ह॒व॒मि॒त्यु॒प – ह॒व॒म् । 8 (50)

1.6.3.2

ते॒ऽशी॒य सा॒ मे स॒त्याऽऽशी॒र॒स्य य॒ज्ञस्य॑ भू॒याद॒रेड॒ता मन॑सा
तच्छ॑के॒यं य॒ज्ञो दि॒वꣳ रो॒हतु॑ य॒ज्ञो दि॒वं गच्छ॑तु॒ यो दे॒व॒या॒नः
प॒न्थास्ते॑न॒ य॒ज्ञो दे॒वाꣳ अ॒प्यै॒त्वस्मा॑स्वि॒न्द्र इ॒न्द्रि॒यं द॒धा॒त्वस्मा॑न्ना॒य
उ॒त य॒ज्ञाः स॒च॒न्ता॒मस्मा॑सु॒ स॒न्त्वा॒शि॒षः सा॒ नः प्रि॒या सु॒प्र॒तू॒र्ति॒र्म॒घो॒नी
जु॒ष्टि॒र॒सि जु॒ष॒स्व नो॒ जु॒ष्टा नो॒ – [] 9

1.6.3.2 (Padam)

ते॒ । अ॒शी॒य । सा॒ । मे॒ । स॒त्या । आ॒शी॒रि॒त्या॑ – शीः॑ । अ॒स्य ।
य॒ज्ञस्य॑ । भू॒या॒त् । अ॒रेड॒ता । मन॑सा । तत् । श॒के॒य॒म् । य॒ज्ञः ।
दि॒वꣳ । रो॒हतु॑ । य॒ज्ञः । दि॒वꣳ । गच्छ॑तु॒ यः ।
दे॒व॒या॒न इति॑ दे॒व-या॑नः । प॒न्थाः॑ । ते॒न । य॒ज्ञः । दे॒वान् । अ॒पी॒ति॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

ए॒तु । अ॒स्मा॒सु । इ॒न्द्रः । इ॒न्द्रि॒यम् । द॒धा॒तु । अ॒स्मा॒न् । रा॒यः ।
उ॒त । य॒ज्ञाः । स॒च॒न्ता॒म् । अ॒स्मा॒सु । स॒न्तु ।
आ॒शि॒ष इ॒त्या॑ – शि॒षः । सा । नः । प्रि॒या ।
सु॒प्र॒तू॒र्ति॒रि॒ति॑ सु – प्र॒तू॒र्तिः । म॒घो॒नी॑ । जु॒ष्टिः । अ॒सि॒ । जु॒ष॒स्व ।
नः । जु॒ष्टा॑ । नः । 9 (50)

1.6.3.3

ऽसि॑ जु॒ष्टिं॑ ते ग॒मे॒यं॑ म॒नो॒ ज्यो॒ति॑ र्जु॒ष॒ता॒मा॒ज्यं॑ वि॒च्छि॒न्नं॑ य॒ज्ञ॑
स॒मि॒मं॑ द॒धा॒तु । बृ॒ह॒स्प॒ति॑-स्त॒नु॒ता॒मि॒म॒न्नो॒ वि॒श्वे॑ दे॒वा इ॒ह मा॒द॒य॒न्तां॑ ।
ब्र॒ध्न पि॒न्व॒स्व द॒द॒तो मे॒ मा क्षा॒यि कु॒र्व॒तो मे॒ मो॒प
द॒स॒त् प्र॒जा॒प॒ते-र्भा॒गो॒ऽस्य॑ र्ज॒स्वा॒न् प॒य॒स्वा॒न् प्रा॒णा॒पा॒नौ मे॒ पा॒हि
स॒मा॒न॒व्या॒नौ मे॒ पा॒ह्यु॒दा॒न॒व्या॒नौ मे॒ पा॒ह्य॒क्षि॒तो॒ऽस्य॑ क्षि॒त्यै
त्वा () मा मे॑ क्षे॒ष्टा अ॒मु॒त्रा॒मु॒ष्मिन्॑ लो॒के । 10

1.6.3.3 (Padam)

अ॒सि॒ । जु॒ष्टि॒म् । ते॒ । ग॒मे॒य॒म् । म॒नः॑ । ज्यो॒तिः॑ । जु॒ष॒ता॒म् ।
आ॒ज्य॒म् । वि॒च्छि॒न्न॒मि॒ति॑ वि – छि॒न्न॒म् । य॒ज्ञ॒म् । स॒मि॒ति॑ । इ॒म॒म् ।
द॒धा॒तु । बृ॒ह॒स्प॒तिः॑ । त॒नु॒ता॒म् । इ॒म॒म् । नः॑ । वि॒श्वे॑ । दे॒वाः । इ॒ह ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

मादयन्ताम् । ब्रध्न । पिन्वस्व । ददतः । मे । मा । क्षायि । कुर्वतः ।
मे । मा । उपेति । दसत् । प्रजापतेरिति प्रजा – पतेः । भागः ।
असि । ऊर्जस्वान् । पयस्वान् । प्राणापानाविति प्राण-अपानौ । मे ।
पाहि । समानव्यानाविति समान – व्यानौ । मे । पाहि ।
उदानव्यानावित्युदान – व्यानौ । मे । पाहि । अक्षितः । असि ।
अक्षित्यै । त्वा () । मा । मे । क्षेष्टाः । अमुत्र । अमुष्मिन् ।
लोके । 10 (56) (उपहवं-जुष्टानस्-त्वा षट्च) (A3)

1.6.4.1

बर्हिषोऽहं देवयज्यया प्रजावान् भूयासं नराशं सस्याहं
देवयज्यया पशुमान् भूयासमग्नेः स्विष्टकृतोऽहं देवयज्ययाऽऽयुष्मान्
यज्ञेन प्रतिष्ठां गमेयमग्नेरह-मुज्जिति-मनूज्जेषं सोमस्याह-
मुज्जिति-मनूज्जेषमग्नेरह-मुज्जिति-मनूज्जेषमग्नी-
षोमयोरह-मुज्जिति-मनूज्जेष-मिन्द्राग्नियोरह-मुज्जिति मनूज्जेष-
मिन्द्रस्याह – [] 11

1.6.4.1 (Padam)

ब॒र्हि॒षः । अ॒हम् । दे॒वय॒ज्यये॑ति दे॒व – य॒ज्यया॑ । प्र॒जावा॒निति॑
प्र॒जा – वा॒न् । भू॒यास॑म् । न॒राश॑स॒स्य । अ॒हम् ।
दे॒वय॒ज्यये॑ति दे॒व – य॒ज्यया॑ । प॒शुमा॒निति॑ प॒शु – मा॒न् । भू॒यास॑म् ।
अ॒ग्नेः । स्वि॒ष्टकृ॑त इति स्वि॒ष्ट – कृ॑तः । अ॒हम् । दे॒वय॒ज्यये॑ति
दे॒व – य॒ज्यया॑ । आ॒युष्मा॑न् । य॒ज्ञेन॑ । प्र॒तिष्ठा॑मिति॒ प्रति॑ – स्था॒म् ।
ग॒मेय॑म् । अ॒ग्नेः । अ॒हम् । उ॒ज्जि॒तिमि॒त्युत् – जि॒तिम् । अ॒नु ।
उ॒दि॒ति । जे॒षम् । सो॒मस्य॑ । अ॒हम् । उ॒ज्जि॒तिमि॒त्युत् – जि॒तिम् ।
अ॒नु । उ॒दि॒ति । जे॒षम् । अ॒ग्नेः । अ॒हम् । उ॒ज्जि॒तिमि॒त्युत् – जि॒तिम् ।
अ॒नु । उ॒दि॒ति । जे॒षम् । अ॒ग्नीषो॑मयो॒रित्य॑ग्नी – सो॒मयाः॑ । अ॒हम् ।
उ॒ज्जि॒तिमि॒त्युत् – जि॒तिम् । अ॒नु । उ॒दि॒ति । जे॒षम् ।
इ॒न्द्रा॒ग्नि॒यो॒रिती॑न्द्र – अ॒ग्नि॒योः । अ॒हम् । उ॒ज्जि॒तिमि॒त्युत् – जि॒तिम् ।
अ॒नु । उ॒दि॒ति । जे॒षम् । इ॒न्द्रस्य॑ । अ॒हम् । 11 (50)

1.6.4.2

मु॒ज्जि॒तिम॒नूज्जेषं॑ महे॒न्द्रस्या॑ह मु॒ज्जि॒ति – म॒नूज्जेष॑म॒ग्नेः स्वि॒ष्टकृ॑तोऽह
मु॒ज्जि॒ति – म॒नूज्जेषं॑ वा॒जस्य॑ मा प्र॒सवे॑नो॒द्ग्रा॒भेणो॑द॒ग्रभी॑त् ।

अथा सपत्ना॑ इन्द्रो॑ मे नि॒ग्रा॒भेणा॑धरा॑ अ॒कः ।

उ॒द्ग्रा॒भं च नि॒ग्रा॒भं च ब्र॒ह्म दे॒वा अ॒वीवृ॑धन् ।

अथा सपत्ना॑-नि॒द्रा॒ग्नी मे वि॒षू॒ची॒नान्-व्य॑स्यतां ।

ए॒मा अ॒गम॑न्ना॒शिषो॑ दो॒ह॒कामा॑ इन्द्र॑वन्तो - [] 12

1.6.4.2 (Padam)

उज्जि॑ति॒मित्यु॑त् - जि॒तिम् । अनु॑ । उ॒दि॒ति । जे॒षम् । म॒हेन्द्र॑स्येति॑

महा॑ - इन्द्र॑स्य । अ॒हम् । उज्जि॑ति॒मित्यु॑त्-जि॒तिम् । अनु॑ । उ॒दि॒ति ।

जे॒षम् । अ॒ग्नेः । स्वि॒ष्टकृ॑त इति॑ स्वि॒ष्ट - कृ॑तः । अ॒हम् ।

उज्जि॑ति॒मित्यु॑त् - जि॒तिम् । अनु॑ । उ॒दि॒ति । जे॒षम् । वा॒जस्य॑ । मा॒ ।

प्र॒स॒वेने॑ति॒ प्र - स॒वेन॑ । उ॒द्ग्रा॒भेणे॑त्युत् - ग्रा॒भेण॑ । उ॒दि॒ति ।

अ॒ग्र॒भीत् । अथ॑ । स॒प॒त्नान् । इन्द्रः॑ । मे॒ । नि॒ग्रा॒भेणे॑ति॑

नि॒ - ग्रा॒भेण॑ । अ॒ध॒रान् । अ॒कः । उ॒द्ग्रा॒भमि॑त्युत् - ग्रा॒भम् । च॒ ।

नि॒ग्रा॒भमि॑ति॒ नि॒ - ग्रा॒भम् । च॒ । ब्र॒ह्म । दे॒वाः । अ॒वीवृ॑धन् । अथ॑ ।

स॒प॒त्नान् । इन्द्रा॑ग्नी इतीन्द्र॑ - अ॒ग्नी । मे॒ । वि॒षू॒ची॒नान् । वी॒ति ।

अ॒स्य॒ताम् । ए॒ति । इ॒माः । अ॒गम॑न् । आ॒शिष॑ इत्या॑ - शि॒षः ।

दोह॑कामा॒ इति॑ दोह॑ – का॒माः । इन्द्र॑वन्त॒ इतीन्द्र॑- वन्तः॒ । 12 (50)

1.6.4.3

वना॑महे॒ धुक्षी॑महि॒ प्र॒जामि॑षं । रोहि॑तेन॒ त्वाऽग्नि॑र्दे॒वतां॑ गमय॒तु हरि॑भ्यां
त्वेन्द्रो॑ दे॒वतां॑ गमय॒त्वेत॑शेन॒ त्वा सूर्यो॑ दे॒वतां॑ गमय॒तु वि ते॑ मुञ्चामि
रश॑ना वि र॒श्मीन् वि योक्त्रा॑ यानि॒ परि॑च॒र्तनानि॑ ध॒त्ताद॑स्मासु
द्रवि॑णं यच्च॒ भद्रं॑ प्र॒णो ब्रू॑ताद्-भा॒गधान् दे॒वता॑सु ।
विष्णोः॑ शं॒योर॑हं दे॒वय॑ज्यया॒ यज्ञे॑न॒ प्रति॑ष्ठां गमे॒यः सोम॑स्याहं
दे॒वय॑ज्यया – [] 13

1.6.4.3 (Padam)

वना॑महे । धुक्षी॑महि । प्र॒जामि॑ति प्र-जाम् । इ॒षम् । रोहि॑तेन । त्वा ।
अ॒ग्निः । दे॒वता॑म् । गमय॒तु । हरि॑भ्यामि॒ति हरि॑ – भ्याम् । त्वा ।
इन्द्रः॑ । दे॒वता॑म् । गमय॒तु । एत॑शेन । त्वा । सूर्यः॑ । दे॒वता॑म् ।
गमय॒तु । वी॑ति । ते । मुञ्चामि । रश॑नाः । वी॑ति । र॒श्मीन् ।
वी॑ति । योक्त्रा॑ । यानि॒ । परि॑च॒र्तनानी॑ति परि – च॒र्तनानि॑ । ध॒त्तात् ।
अ॒स्मासु॑ । द्रवि॑णम् । यत् । च । भ॒द्रम् । प्रे॑ति । नः । ब्रू॑तात् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

भा॒गधा॑निति॒ भा॒ग – धा॒न् । दे॒वता॑सु । वि॒ष्णोः॑ ।

शँ॑यो॒रिति॑ शं – योः । अ॒हम् । दे॒वय॑ज्ययेति॒ देव॑-य॒ज्यया॑ । य॒ज्ञेन॑ ।

प्र॒तिष्ठा॑मिति॒ प्रति॑ – स्था॒म् । ग॒मेय॑म् । सोम॑स्य । अ॒हम् ।

दे॒वय॑ज्ययेति॒ देव॑ – य॒ज्यया॑ । 13 (50)

1.6.4.4

सु॒रेता॑ रे॒तो धि॑षी॒य त्व॑ष्टु॒रहं॑ दे॒वय॑ज्यया॒ पशू॑ना॒ रूपं॑ पु॒षेयं॑
दे॒वानां॑ प॒त्नीर॑ग्नि॒ गृह॑पति॒ र्य॒ज्ञस्य॑ मि॒थुनं॑ तयो॒रहं॑ दे॒वय॑ज्यया॒
मि॒थुने॑न प्र॒भूया॑सं वे॒दोऽसि॑ वि॒त्तिर॑सि वि॒देय॑ क॒र्माऽसि॑ क॒रुण॑मसि
क्रि॒यास॑ ऽ स॒निर॑सि स॒निता॑ऽसि स॒नेयं॑ घृ॒तव॑न्तं कु॒लायि॑नः
रा॒यस्पोष॑ सह॒स्रिणं॑ वे॒दो द॑दातु वा॒जिनं॑ । 14

1.6.4.4 (Padam)

सु॒रेता॑ इति॒ सु – रेताः॑ । रे॒तः । धि॑षी॒य । त्व॑ष्टुः । अ॒हम् ।

दे॒वय॑ज्ययेति॒ देव॑-य॒ज्यया॑ । प॒शूना॑म् । रू॒पम् । पु॒षेय॑म् । दे॒वाना॑म् ।

प॒त्नीः । अ॒ग्निः । गृ॒हप॑तिरिति॒ गृह॑ – प॒तिः । य॒ज्ञस्य॑ । मि॒थुन॑म् ।

तयोः॑ । अ॒हम् । दे॒वय॑ज्ययेति॒ देव॑ – य॒ज्यया॑ । मि॒थुने॑न । प्रेति॑ ।

भू॒यास॑म् । वे॒दः । अ॒सि । वि॒त्तिः । अ॒सि । वि॒देय॑ । क॒र्म । अ॒सि ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

करुणम् । असि । क्रियासम् । सनिः । असि । सनिता ।
असि । सनेयम् । घृतवन्तमिति घृत-वन्तम् । कुलायिनम् । रायः ।
पोषम् । सहस्रिणम् । वेदः । ददातु । वाजिनम् । 14 (44)
(इन्द्रस्याह-मिन्द्रवन्तः-सोमस्याहं देवयज्यया-
चतुश्चत्वारिंशच्च) (A4)

1.6.5.1

आ प्यायतां ध्रुवा घृतेन यज्ञं यज्ञं प्रति देवयद्भ्यः ।
सूर्याया ऊधोऽदित्या उपस्थ उरुधारा पृथिवी यज्ञे अस्मिन् ।
प्रजापते विभान्नाम लोकस्तस्मिंस्त्वा दधामि सह यजमानेन
सदसि सन्मे भूयाः सर्वमसि सर्वं मे भूयाः पूर्णमसि पूर्णं मे
भूया अक्षितमसि मा मे क्षेष्टाः प्राच्यां दिशि देवा ऋत्विजो
मार्जयन्तां दक्षिणायां - [] 15

1.6.5.1 (Padam)

एति । प्यायताम् । ध्रुवा । घृतेन । यज्ञं यज्ञमिति यज्ञम् - यज्ञम् ।
प्रतीति । देवयद्भ्य इति देवयत् - भ्यः । सूर्यायाः । ऊधः ।
अदित्याः । उपस्थ इत्युप - स्थे । उरुधारेत्युरु - धारा । पृथिवी ।

य॒ज्ञे । अ॒स्मिन् । प्र॒जाप॑तेरिति प्र॒जा-प॑तेः । वि॒भानि॑ति वि-भान् ।
नाम॑ । लो॒कः । तस्मिन् । त्वा । द॒धामि॑ । सह॑ । यज॑मानेन ।
सत् । अ॒सि । सत् । मे॒ । भू॒याः । सर्व॑म् । अ॒सि । सर्व॑म् । मे॒ ।
भू॒याः । पूर्ण॑म् । अ॒सि । पूर्ण॑म् । मे॒ । भू॒याः । अक्षि॑तम् । अ॒सि ।
मा । मे॒ । क्षे॒ष्टाः । प्रा॒च्याम् । दि॒शि । दे॒वाः । ऋ॒त्विजः॑ ।
मा॒र्जय॑न्ताम् । दक्षि॑णायाम् । 15 (50)

1.6.5.2

दि॒शि मा॒साः पि॒तरो॑ मा॒र्जय॑न्तां प्र॒तीच्यां॑ दि॒शि गृ॒हाः प॒शवो॑
मा॒र्जय॑न्तामु॒दीच्यां॑ दि॒श्याप॑ ओष॒धयो॑ वन॒स्पत॑यो मा॒र्जय॑न्तामू॒र्ध्वायां॑
दि॒शि य॒ज्ञः सँ॑व॒थ्सरो॑ य॒ज्ञप॑ति मा॒र्जय॑न्तां वि॒ष्णोः
क्रमो॑ऽस्यभिमा॒तिहा॑ गा॒यत्रे॑ण छन्द॒सा पृ॒थिवी॑मनु वि क्र॒मे निर्भ॑क्तः
स यं द्वि॒ष्मो वि॒ष्णोः क्रमो॑ऽस्यभि॒शस्ति॑हा त्रै॒ष्टुभे॑न छन्द॒साऽन्तरि॑क्षमनु
वि क्र॒मे निर्भ॑क्तः स यं द्वि॒ष्मो वि॒ष्णोः क्रमो॑ऽस्यरा॒तीयतो॑ ह॒न्ता
जा॒गते॑न छन्द॒सा दि॒वमनु॑ वि क्र॒मे निर्भ॑क्तः स यं द्वि॒ष्मो वि॒ष्णोः
क्रमो॑ऽसि शत्रू॒यतो॑ ह॒न्ताऽऽनु॑ष्टुभेन छन्द॒सा दि॒शोऽनु॑ वि क्र॒मे निर्भ॑क्तः

स यं द्विष्मः । 16

1.6.5.2 (Padam)

दिशि । मा॒साः । पि॒तरः । मा॒र्ज॒यन्ता॒म् । प्र॒ती॒च्याम् । दिशि । गृ॒हाः ।
प॒शवः । मा॒र्ज॒यन्ता॒म् । उदी॒च्याम् । दिशि । आपः । ओष॑धयः ।
व॒नस्प॑तयः । मा॒र्ज॒यन्ता॒म् । ऊ॒र्ध्वा॒याम् । दिशि । य॒ज्ञः । सँव॑त्सर
इति॑ सं – व॒त्सरः । य॒ज्ञप॑तिरिति॑ य॒ज्ञ – प॒तिः । मा॒र्ज॒यन्ता॒म् ।
विष्णोः॑ । क्र॒मः । अ॒सि । अ॒भिमा॑तिहेत्य॑भिमाति – हा । गा॒य॒त्रेण॑ ।
छ॒न्द॒सा । पृ॒थि॒वीम् । अ॒नु । वी॒ति । क्र॒मे । निर्भ॑क्त इति॑
निः – भ॒क्तः । सः । यम् । द्विष्मः । विष्णोः॑ । क्र॒मः ।
अ॒सि । अ॒भि॒श॒स्ति॒हेत्य॑भि॒श॒स्ति – हा । त्रै॒ष्टु॒भेन॑ । छ॒न्द॒सा ।
अ॒न्तरि॑क्षम् । अ॒नु । वी॒ति । क्र॒मे । निर्भ॑क्त इति॑ निः – भ॒क्तः । सः ।
यम् । द्विष्मः । विष्णोः॑ () । क्र॒मः । अ॒सि । अ॒रा॒ती॒यतः॑ ।
ह॒न्ता । जा॒ग॒तेन॑ । छ॒न्द॒सा । दि॒वम् । अ॒नु । वी॒ति । क्र॒मे । निर्भ॑क्त
इति॑ निः – भ॒क्तः । सः । यम् । द्विष्मः । विष्णोः॑ । क्र॒मः । अ॒सि ।
श॒त्रूय॑त इति॑ श॒त्रु – य॒तः । ह॒न्ता । आ॒नु॒ष्टु॒भेने॒त्यानु॑ – स्थु॒भेन॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

छन्दसा । दिशः । अनु । वीति । क्रमे । निर्भक्त इति निः – भक्तः ।

सः । यम् । द्विष्मः । 16 (79)

(दक्षिणाया – मन्तरिक्षमनु वि क्रमे निर्भक्तः स यं द्विष्मो

विष्णो – रेकान्न त्रिंशच्च) (A5)

1.6.6.1

अगन्म सुवः सुवरगन्म संदृशस्ते मा छिथ्सि यत्ते तपस्तस्मै ते
माऽऽ वृक्षि सुभूरसि श्रेष्ठो रश्मीनामायुर्धा अस्यायुर्मे धेहि वर्चोधा
असि वर्चो मयि धेहीदमहममुं भ्रातृव्यमाभ्यो दिग्भ्योऽस्यै दिवो
ऽस्मादन्तरिक्षादस्यै पृथिव्या अस्मादन्नाद्यान्निर्भजामि

निर्भक्तः स यं द्विष्मः । 17

1.6.6.1 (Padam)

अगन्म । सुवः । सुवः । अगन्म । संदृश इति सं-दृशः । ते । मा ।
छिथ्सि । यत् । ते । तपः । तस्मै । ते । मा । एति । वृक्षि । सुभूरिति
सु – भूः । असि । श्रेष्ठः । रश्मीनाम् । आयुर्धा इत्यायुः – धाः ।
असि । आयुः । मे । धेहि । वर्चोधा इति वर्चः – धाः । असि ।
वर्चः । मयि । धेहि । इदम् । अहम् । अमुम् । भ्रातृव्यम् । आभ्यः ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

दि॒ग्भ्य॑ इति॑ दिक् – भ्यः । अ॒स्यै॑ । दि॒वः । अ॒स्मात् । अ॒न्तरि॑क्षात् ।
अ॒स्यै॑ । पृ॒थि॒व्याः । अ॒स्मात् । अ॒न्नाद्या॑दियन्न – अद्यात् ॥ निरि॑ति ।
भ॒जामि॑ । निर्भ॑क्त इति॑ निः – भ॒क्तः । सः । यम् । द्वि॒ष्मः । 17 (50)

1.6.6.2

सं ज्योति॑षाऽभू॒वमै॑न्द्री – मा॒वृत॑म॒न्वाव॑र्ते॒ सम॒हं प्र॒जया॑ सं मया॑ प्र॒जा
सम॒हं रा॒यस्पो॑षेण सं मया॑ रा॒यस्पो॑षः समि॑द्धो अ॒ग्ने मे॑ दी॒दिहि॑
समे॑द्धा ते अ॒ग्ने दी॒द्यासं॑ व॒सुमान्॑ य॒ज्ञो व॒सीयान्॑ भू॒यास॑म॒ग्न
आयू॑षि पव॒स आ सु॒वोर्ज॑मिषं च नः । आ॒रे बा॑धस्व दु॒च्छुनां॑ ।
अ॒ग्ने पव॑स्व स्व॒पा अ॒स्मे वर्चः॑ सु॒वीर्यं॑ । 18

1.6.6.2 (Padam)

समि॑ति । ज्योति॑षा । अ॒भू॒वम् । ऐ॒न्द्रीम् । आ॒वृत॑मित्या॑ – वृत॑म् ।
अ॒न्वाव॑र्त इत्य॑नु – आ॒वर्ते॑ । समि॑ति । अ॒हम् । प्र॒जये॑ति प्र – जया॑ ।
समि॑ति । मया॑ । प्र॒जेति॑ प्र – जा । समि॑ति । अ॒हम् । रा॒यः ।
पो॑षेण । समि॑ति । मया॑ । रा॒यः । पो॑षः । समि॑द्ध इति॑ सम् – इ॒द्धः ।
अ॒ग्ने । मे॑ । दी॒दिहि॑ । समे॑द्धेति॑ सम् – ए॒द्धा । ते॑ । अ॒ग्ने ।
दी॒द्यास॑म् । व॒सुमा॑निति॑ व॒सु – मा॒न् । य॒ज्ञः । व॒सीयान्॑ । भू॒यास॑म् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

अ॒ग्ने॑ । आ॒यू॒षि॑ । प॒व॒से॒ । ए॒ति॑ । सु॒व॒ । ऊ॒र्ज॑म् । इ॒ष॑म् । च॒ ।
नः॒ । आ॒रे॒ । बा॒ध॒स्व॒ । दु॒च्छु॑नाम् । अ॒ग्ने॑ । प॒व॒स्व॒ । स्व॒पा इ॒ति॑
सु-अ॒पाः॑ । अ॒स्मे इ॒ति॑ । व॒र्चः॑ । सु॒वी॒र्य॑मि॒ति॑ सु-वी॒र्य॑म् । 18 (50)

1.6.6.3

द॒ध॒त्पो॒ष॑ र॒यिं॑ म॒यि॑ । अ॒ग्ने॑ गृ॒ह॒प॒ते॒ सु॒गृ॒ह॒प॒ति॒र॒हं॑ त्व॒या गृ॒ह॒प॒ति॒ना
भू॒या॒स॑ सु॒गृ॒ह॒प॒ति॒र्म॒या त्वं॑ गृ॒ह॒प॒ति॒ना भू॒याः॑ श॒त॑
हि॒मा॒स्ता॒मा॒शि॒ष॒मा॒ शा॒से॒ तन्त॑वे॒ ज्यो॒ति॒ष्म॒तीं॑ ता॒मा॒शि॒ष॒मा॒ शा॒से॒ऽमु॒ष्मै॑
ज्यो॒ति॒ष्म॒तीं॑ क॒स्त्वा॒ यु॒न॒क्ति॒ स॒ त्वा॒ वि॒मु॒ञ्च॒त्व॒ग्ने॑ व्र॒त॒प॒ते॒ व्र॒त॒म॒चा॒रि॒षं॑
तद॑श॒कं॒ तन्मे॑ऽरा॒धि॒ य॒ज्ञो॒ ब॒भू॒व॒ स॒ आ -[] 19

1.6.6.3 (Padam)

द॒ध॒त् । पो॒ष॑म् । र॒यि॑म् । म॒यि॑ । अ॒ग्ने॑ । गृ॒ह॒प॒त॒ इति॑ गृ॒ह - प॒ते॒ ।
सु॒गृ॒ह॒प॒ति॒रिति॑ सु - गृ॒ह॒प॒तिः॑ । अ॒ह॑म् । त्व॒या ।
गृ॒ह॒प॒ति॒नेति॑ गृ॒ह - प॒ति॒ना । भू॒या॒स॑म् । सु॒गृ॒ह॒प॒ति॒रिति॑
सु - गृ॒ह॒प॒तिः॑ । म॒या॑ । त्व॒म् । गृ॒ह॒प॒ति॒नेति॑ गृ॒ह - प॒ति॒ना । भू॒याः॑ ।
श॒त॑म् । हि॒माः॑ । ता॒म् । आ॒शि॒ष॒मि॒त्या - शि॒ष॑म् । ए॒ति॑ । शा॒से॒ ।
तन्त॑वे॒ । ज्यो॒ति॒ष्म॒तीम्॑ । ता॒म् । आ॒शि॒ष॒मि॒त्या - शि॒ष॑म् । ए॒ति॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

शा॒से । अ॒मुष्मै॑ । ज्योति॑ष्मतीम् । कः । त्वा । यु॒नक्ति॑ । सः । त्वा ।
वी॒ति । मु॒ञ्चतु॑ । अ॒ग्ने॑ । व्र॒तप॑त इति व्रत – प॒ते । व्र॒तम् ।
अ॒चा॒रिष॑म् । तत् । अ॒श॒कम् । तत् । मे॒ । अ॒रा॒धि । य॒ज्ञः ।
ब॒भूव॑ । सः । ए॒ति । 19 (50)

1.6.6.4

ब॒भूव॑ स प्र॒ज॒ज्ञे स॑ वावृ॒धे । स॒ दे॒वा॒नाम॑धि॒पति॑ ब॒भूव॑ सो
अ॒स्मा॒ अ॒धि॒पती॑न् करोतु व॒य॒ स्या॑म प॒तयो॑ र॒यीणां॑ ।
गो॒मा॒ अ॒ग्ने॒वि॒मा॒ अ॒श्वी॑ य॒ज्ञो नृ॑व॒त्स॒खा स॒द॒मि॒द॒प्र॒मृ॒ष्यः ।
इ॒डावा॑ ए॒षो अ॒सुर॑ प्र॒जावा॑न् दी॒र्घो र॒यिः पृ॑थु॒बु॒ध्नः स॒भावा॑न् । 20

1.6.6.4 (Padam)

ब॒भूव॑ । सः । प्रे॒ति । ज॒ज्ञे । सः । वावृ॒धे । सः । दे॒वा॒नाम् ।
अ॒धि॒पति॑रि॒त्यधि॑ – प॒तिः । ब॒भूव॑ । सः । अ॒स्मान् ।
अ॒धि॒पती॑नि॒त्यधि॑ – प॒तीन् । करो॒तु । व॒यम् । स्या॑म । प॒तयः॑ ।
र॒यीणा॑म् । गो॒मा॒नि॒ति गो॑ – मा॒न् । अ॒ग्ने । अ॒वि॒मा॒नि॒त्यवि॑ – मा॒न् ।
अ॒श्वी॑ । य॒ज्ञः । नृ॑व॒त्स॒खेति॑ नृ॒वत् – स॒खा । स॒दम् । इत् ।
अ॒प्र॒मृ॒ष्य इ॒त्यप्र॑ – मृ॒ष्यः । इ॒डावा॑नि॒तीडा॑ – वा॒न् । ए॒षः । अ॒सुर॑ ।

प्र॒जा॒वा॒नि॒ति॒ प्र॒जा – वा॒न् । दी॒र्घः । र॒यिः । पृ॒थु॒बु॒ध्न इति॑

पृ॒थु – बु॒ध्नः । स॒भा॒वा॒नि॒ति॒ स॒भा – वा॒न् । 20 (35)

(द्वि॒ष्मः–सु॒वी॒र्य॒ञ्-स आ–प॒ञ्च॒त्रि॒ञ्श॒च्च) (A6)

1.6.7.1

यथा॑ वै स॒मृत॑सो॒मा ए॒वं वा॑ ए॒ते स॒मृत॑य॒ज्ञा यद्दर्श॑पूर्ण॒मासौ॑

कस्य॑ वा॒ऽह दे॒वा य॒ज्ञमा॒गच्छ॑न्ति॒ कस्य॑ वा॒ न ब॒हूनां॑

य॒जमा॒नानां॑ यो॒ वै दे॒वताः॑ पूर्॒वः परि॑गृह्णाति॒ स ए॒नाः श्रो॑

भू॒ते य॒जत॑ ए॒तद्वै दे॒वाना॑मा॒यत॑नं॒ यदा॑हवनीयो॒ऽन्तरा॑ऽग्नी

प॒शूनां॑ गा॒र्हप॑त्यो म॒नुष्या॑णा–म॒न्वाहा॑र्यप॒चनः॑

पि॒तृणा॑म॒ग्निं गृ॑ह्णाति॒ स्व ए॒वाय॑त॒ने दे॒वताः॑ परि॑ – [] 21

1.6.7.1 (Padam)

यथा॑ । वै । स॒मृत॑सो॒मा इति॑ स॒मृत – सो॒माः । ए॒वम् । वै । ए॒ते ।

स॒मृत॑य॒ज्ञा इति॑ स॒मृत – य॒ज्ञाः । यत् । द॒र्श॒पूर्ण॒मासा॑विति॑

दर्श॑ – पूर्ण॒मासौ॑ । कस्य॑ । वा । अ॒ह । दे॒वाः । य॒ज्ञम् ।

आ॒गच्छ॑न्तीत्या – गच्छ॑न्ति । कस्य॑ । वा । न । ब॒हूना॑म् ।

य॒जमा॒नाना॑म् । यः । वै । दे॒वताः॑ । पूर्॒वः ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

परि॑गृ॒ह्णातीति॑ परि – गृ॒ह्णाति॑ । सः । ए॒नाः । श्वः । भू॒ते । य॒ज॒ते ।
ए॒तत् । वै । दे॒वाना॑म् । आ॒य॒त॒न॒मि॒त्या – य॒त॒न॒म् । यत् । आ॒ह॒व॒नी॒य॒
इ॒त्या – ह॒व॒नी॒यः । अ॒न्त॒रा । अ॒ग्नी इति॑ । प॒शूना॑म् ।
गा॒र्ह॒प॒त्य इति॑ गा॒र्ह – प॒त्यः । म॒नु॒ष्या॑णाम् । अ॒न्वा॒हा॒र्य॒प॒च॒न॒
इ॒त्य॒न्वा॒हा॒र्य – प॒च॒नः । पि॒तृ॑णाम् । अ॒ग्नि॒म् । गृ॒ह्णा॒ति । स्वे । ए॒व ।
आ॒य॒त॒न इ॒त्या – य॒त॒ने । दे॒वताः॑ । प॒रीति॑ । 21 (50)

1.6.7.2

गृ॒ह्णा॒ति ताः॑ श्वो भू॒ते य॒ज॒ते व्र॒तेन॑ वै मे॒ध्योऽग्नि॑ व्र॒त॒प॒ति ब्रा॒ह्म॒णो
व्र॒त॒भृद्-व्र॒त॒मु॒पै॒ष्यन् ब्रू॒याद॒ग्ने व्र॒त॒प॒ते व्र॒तं च॑रिष्यामीत्य॒ग्निर्वै
दे॒वानां॑ व्र॒त॒प॒ति-स्त॒स्मा ए॒व प्र॑तिप्रोच्य व्र॒त॒मा ल॑भते ब॒र्हिषा॑
पू॒र्ण॒मा॒से व्र॒त॒मु॒पै॒ति व॒थ्सै॒र॒मा॒वा॒स्या-या॒मे॒त॒द्ध्यै॒तयो-
रा॒य॒त॒न॒मु॒प॒स्ती॒र्यः पू॒र्वश्चा॒ग्नि॒र॒प॒रश्चे॒त्याहु॑ र्म॒नु॒ष्या – [] 22

1.6.7.2 (Padam)

गृ॒ह्णा॒ति । ताः । श्वः । भू॒ते । य॒ज॒ते । व्र॒तेन॑ । वै । मे॒ध्यः । अ॒ग्निः ।
व्र॒त॒प॒ति॒रिति॑ व्र॒त – प॒तिः । ब्रा॒ह्म॒णः । व्र॒त॒भृ॒दिति॑ व्र॒त – भृ॒त् ।
व्र॒त॒म् । उ॒पै॒ष्य॒न्नित्यु॑प – ए॒ष्य॒न् । ब्रू॒यात् । अ॒ग्ने ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

व्रत॑प॒त इति॑ व्र॒त – प॒ते । व्र॒तम् । च॒रि॒ष्या॒मि । इति॑ । अ॒ग्निः । वै ।
दे॒वाना॑म् । व्र॒तप॑तिरिति॑ व्र॒त – प॒तिः । तस्मै॑ । ए॒व । प्र॒तिप्रो॑च्येति॑
प्र॒ति – प्रो॑च्य । व्र॒तम् । एति॑ । ल॒भ॒ते । ब॒र्हिषा॑ । पू॒र्णमा॑स इति॑
पू॒र्ण – मा॑से । व्र॒तम् । उ॒पेति॑ । एति॑ । व॒थ्सैः ।
अ॒मावा॑स्यायामि॒त्यमा॑ – वा॒स्यायाम् । ए॒तत् । हि । ए॒तयोः॑ ।
आ॒यत॑नमि॒त्या – य॑तनम् । उ॒पस्ती॑र्य इत्यु॒प – स्ती॑र्यः । पू॒र्वः । च ।
अ॒ग्निः । अ॒परः । च । इति॑ । आ॒हुः । म॒नुष्याः॑ । 22 (50)

1.6.7.3

इ॒न्नवा॑ उ॒पस्ती॑र्ण-मि॒च्छन्ति॑ कि॒मु दे॒वा येषां॑ न॒वाव॑सान-
मु॒पास्मि॑ज्छ्वो य॒क्ष्यमा॑णे दे॒वता॑ व॒सन्ति॑ य ए॒वं वि॒द्वान॒ग्निमु॑प॒स्तृणा॑ति
य॒ज॒मा॒नेन॑ ग्रा॒म्याश्च॑ प॒शवो॑ऽव॒रु॒ध्या आ॒र॒ण्याश्चे॒त्याहु॑ र्य॒द्गाम्या॑नु॒पव॑सति
तेन॑ ग्रा॒म्या॒नव॑ रु॒न्धे यदा॑र॒ण्यस्या॑ऽनाति॑ तेना॒र॒ण्यान् यद॑ना॒श्चानु॑प॒वसे॑त्
पि॒तृदे॒वत्यः॑ स्यादा॒र॒ण्यस्या॑-ऽनाति॑न्द्रि॒यं – [] 23

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

1.6.7.3 (Padam)

इत् । नु । वा । उप॑स्ती॒र्ण॒मि॒युप॑ – स्ती॒र्ण॒म् । इ॒च्छन्ति॑ । किम् । उ ।
दे॒वाः । ये॒षाम् । न॒वा॒व॒सा॒न॒मि॒ति न॒व – अ॒व॒सा॒न॒म् । उपे॑ति ।
अ॒स्मिन् । श्वः । य॒क्ष्य॒माणे॑ । दे॒वताः॑ । व॒सन्ति॑ । यः । ए॒वम् ।
वि॒द्वान् । अ॒ग्निम् । उप॑स्तृ॒णाती॒त्युप॑ – स्तृ॒णाति॑ । यज॑मानेन ।
ग्रा॒म्याः । च । प॒शवः॑ । अ॒वरु॑ध्या इत्य॒व-रु॑ध्याः । आ॒र॒ण्याः । च ।
इति॑ । आ॒हुः । यत् । गा॒म्यान् । उप॑व॒सती॒त्युप॑ – व॒सति॑ । तेन॑ ।
ग्रा॒म्यान् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । यत् । आ॒र॒ण्य॒स्य । अ॒श्नाति॑ ।
तेन॑ । आ॒र॒ण्यान् । यत् । अ॒ना॒श्वा॒न् । उप॑व॒सेदि॒त्युप॑ – व॒सेत् ।
पि॒तृदे॒वत्य॑ इति॑ पि॒तृ – दे॒वत्यः॑ । स्यात् । आ॒र॒ण्य॒स्य । अ॒श्नाति॑ ।
इन्द्रि॒यम् । 23 (50)

1.6.7.4

वा आ॒र॒ण्यमिन्द्रि॒यमे॒वाऽऽत्मं॑ ध॒त्ते यद॒ना॒श्वा॒नुप॑व॒सेत् क्षो॑धु॒कः
स्या॒द्यद॒श्नीया॑द्द्रो॒ऽस्य प॒शून्भि॑ म॒न्येता॑ऽपो॒ऽश्नाति॑ तन्ने॒वा॒शितं॑
ने॒वाऽन॑शितं न क्षो॑धु॒को भ॒वति॑ ना॒स्य रु॒द्रः प॒शून्भि॑ म॒न्यते॑ व॒ज्रो वै
य॒ज्ञः क्षु॒त्खलु॑ वै म॒नुष्य॑स्य भ्रा॒तृव्यो॑ यद॒ना॒ऽश्वा॒नुप॑व॒सति॑ व॒ज्रेणै॒व

साक्षात् () क्षुधं भ्रातृव्यं हन्ति । 24

1.6.7.4 (Padam)

वै । आरण्यम् । इन्द्रियम् । एव । आत्मन् । धत्ते । यत् । अनाश्वान् ।
 उपवसेदित्युप – वसेत् । क्षोधुकः । स्यात् । यत् । अशनीयात् ।
 रुद्रः । अस्य । पशून् । अभीति । मन्येत । अपः । अशनाति । तत् ।
 न । इव । अशितम् । न । इव । अनशितम् । न । क्षोधुकः ।
 भवति । न । अस्य । रुद्रः । पशून् । अभीति । मन्यते । वज्रः । वै ।
 यज्ञः । क्षुत् । खलु । वै । मनुष्यस्य । भ्रातृव्यः । यत् । अनाश्वान् ।
 उपवसतीत्युप-वसति । वज्रेण । एव । साक्षादिति स-अक्षात् () ।
 क्षुधम् । भ्रातृव्यम् । हन्ति । 24 (53)

(परि-मनुष्या-इन्द्रियं-साक्षात्-त्रीणि च) (A7)

1.6.8.1

यो वै श्रद्धामनारभ्य यज्ञेन यजते नास्येष्टाय श्रद्ध धत्तेऽपः प्रणयति
 श्रद्धा वा आपः श्रद्धामेवाऽऽरभ्य यज्ञेन यजत उभयेऽस्य देवमनुष्या
 इष्टाय श्रद्धधत्ते तदाहुरति वा एता वत्रं नेदन्त्यति वाचं मनो वावैता
 नाति नेदन्तीति मनसा प्रणयतीयं वै मनो – [] 25

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

1.6.8.1 (Padam)

यः । वै । श्रद्धामिति॑ श्रत् – धाम् । अनार॑भ्येत्यना॑ – रभ्य॑ । यज्ञेन॑ ।
यज॑ते । न । अस्य॑ । इष्टाय॑ । श्रत् । दध॑ते । अपः॑ । प्रेति॑ । नय॑ति ।
श्रद्धेति॑ श्रत् – धा । वै । आपः॑ । श्रद्धामिति॑ श्रत् – धाम् । ए॒व ।
आर॑भ्येत्या॑ – रभ्य॑ । यज्ञेन॑ । यज॑ते । उ॒भये॑ । अस्य॑ ।
दे॒वमनु॑ष्या इति॑ दे॒व – मनु॑ष्याः । इष्टाय॑ । श्रत् । दध॑ते । तत् ।
आ॒हुः । अ॒तीति॑ । वै । ए॒ताः । व॒र्त्रम् । ने॒दन्ति॑ । अ॒तीति॑ । वा॒चम् ।
मनः॑ । वा॒व । ए॒ताः । न । अ॒तीति॑ । ने॒दन्ति॑ । इति॑ । मन॑सा । प्रेति॑ ।
नय॑ति । इ॒यम् । वै । मनः॑ । 25 (50)

1.6.8.2

ऽनयै॑वैनाः प्रण॑यत्य-स्क॑न्नहवि॑ भव॑ति य ए॒वं वै॑द
यज्ञा॑यु॒धानि॑ सं भ॑रति य॒ज्ञो वै य॑ज्ञायु॒धानि॑ य॒ज्ञमे॒व तथ्सं॑ भ॑रति
यदे॑कमे॒कꣳ संभ॑रेत्-पि॒तृदे॒वत्या॑नि स्यु॒र्यथ् सह॑ सर्वा॑णि मा॒नुषा॑णि
द्वे॒द्वे संभ॑रति या॒ज्यानु॑वाक्ययो॒रेव॑ रू॒पं क॑रोत्यथो मि॒थुन॑मे॒वयो॑ वै द॒श
यज्ञा॑यु॒धानि॑ वे॒द मु॒खतो॑ऽस्य य॒ज्ञः क॑ल्पते स्फ॒प्यः – [] 26

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

1.6.8.2 (Padam)

अ॒नया॑ । ए॒व । ए॒नाः । प्रे॒ति । न॒यति॑ ।
अ॒स्क॒न्न॒ह॒वि॒रि॒त्य॒स्क॒न्न – ह॒विः । भ॒वति॑ । यः । ए॒वम् । वे॒द ।
य॒ज्ञायु॑धानीति य॒ज्ञ – आ॒यु॒धानि॑ । स॒मिति॑ । भ॒रति॑ । य॒ज्ञः । वै ।
य॒ज्ञायु॑धानीति य॒ज्ञ – आ॒यु॒धानि॑ । य॒ज्ञम् । ए॒व । तत् । स॒मिति॑ ।
भ॒रति॑ । यत् । ए॒कमे॒क॒मित्ये॒कम् – ए॒कम् । सं॒भरे॑दिति सं॒भरे॑त् ।
पि॒तृदे॒वत्या॑नीति पि॒तृ – दे॒वत्या॑नि । स्युः । यत् । स॒ह । सर्वा॑णि ।
मा॒नुषा॑णि । द्वे॒द्वे इति॑ द्वे – द्वे । स॒मिति॑ । भ॒रति॑ ।
या॒ज्यानु॑वाक्ययो॒रिति॑ या॒ज्या – अ॒नुवा॑क्ययोः । ए॒व । रू॒पम् ।
क॒रोति॑ । अथो॒ इति॑ । मि॒थुन॑म् । ए॒व । यः । वै । द॒श ।
य॒ज्ञायु॑धानीति य॒ज्ञ – आ॒यु॒धानि॑ । वे॒द । मु॒खतः॑ ।
अ॒स्य । य॒ज्ञः । क॒ल्पते॑ । स्फ॒प्यः । 26 (50)

1.6.8.3

च॒ क॒पा॒ला॒नि चा॒ग्नि॒हो॒त्र॒ह॒वणी॑ च॒ शूर्पं॑ च॒ कृ॒ष्णा॒जि॒नं च॒ श॒म्या
चो॒लू॒खलं॑ च॒ मु॒सलं॑ च॒ दृ॒ष॒च्चो॒प॒ला चै॒तानि॑ वै द॒श
य॒ज्ञायु॑धानि॒ य ए॒वं वे॒द मु॒खतो॑ऽस्य॒ य॒ज्ञः क॒ल्पते॑ यो वै दे॒वेभ्यः॑

प्रति॑प्रोच्य॑ य॒ज्ञेन॑ यज॑ते जु॒षन्ते॑ऽस्य दे॒वा ह॒व्यं॑ ह॒वि
नि॒रुप्य॑माणम॒भि मन्त्र॑येताऽग्निं॑ हो॒तारमि॒ह तं॑ हु॒व इति॑-[] 27

1.6.8.3 (Padam)

च । क॒पा॒ला॒नि । च । अ॒ग्नि॒हो॒त्रह॒वणी॑त्यग्नि॒हो॒त्र – ह॒वनी॑ । च ।
शूर्प॑म् । च । कृ॒ष्णाजि॒नमि॑ति कृ॒ष्ण – अ॒जिन॑म् । च । श॒म्या । च ।
उ॒लूख॑लम् । च । मु॒सल॑म् । च । दृ॒षत् । च । उ॒प॒ला । च ।
ए॒ता॒नि । वै । द॒श । य॒ज्ञायु॑धानीति य॒ज्ञ – आ॒यु॒धा॒नि । यः । ए॒वम् ।
वे॒द । मु॒ख॒तः । अ॒स्य । य॒ज्ञः । क॒ल्प॑ते । यः । वै । दे॒वेभ्यः॑ ।
प्रति॑प्रोच्येति प्रति – प्रोच्य॑ । य॒ज्ञेन॑ । यज॑ते । जु॒षन्ते॑ । अ॒स्य ।
दे॒वाः । ह॒व्यम् । ह॒विः । नि॒रुप्य॑माणमि॒ति निः – उ॒प्य॑मानम् ।
अ॒भी॒ति । मन्त्र॑येत । अ॒ग्निम् । हो॒तार॑म् । इ॒ह । तम् ।
हु॒वे । इति॑ । 27 (50)

1.6.8.4

दे॒वेभ्य॑ ए॒व प्रति॑प्रोच्य॑ य॒ज्ञेन॑ यज॑ते जु॒षन्ते॑ऽस्य दे॒वा ह॒व्यमे॑ष
वै य॒ज्ञस्य॑ ग्र॒हो गृ॒ही॒त्वै॒व य॒ज्ञेन॑ यज॑ते तदु॒दित्वा॑ वाचं॑ यच्छति॑

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

य॒ज्ञस्य॑ धृ॒त्या अ॒थो म॒नसा॑ वै प्र॒जाप॑ति र्य॒ज्ञम॑तनु॒त म॒नसै॒व तद्य॒ज्ञं
तनु॑ते र॒क्षसा॑-म॒नन्व॑व॒चारा॑य यो वै य॒ज्ञं यो॒ग आ॑गते यु॒नक्ति॑ यु॒ङ्क्ते
यु॒ञ्जाने॑षु कस्त्वा यु॒नक्ति॑ स त्वा यु॒नक्ति॑ () त्याह प्र॒जाप॑तिर्वै कः
प्र॒जाप॑तिनै॒वैनं॑ यु॒नक्ति॑ यु॒ङ्क्ते यु॒ञ्जाने॑षु । 28

1.6.8.4 (Padam)

दे॒वेभ्यः॑ । ए॒व । प्र॒तिप्रो॑च्येति॒ प्रति॑ – प्रो॒च्य । य॒ज्ञेन॑ । य॒जते॑ ।
जु॒षन्ते॑ । अ॒स्य । दे॒वाः । ह॒व्यम् । ए॒षः । वै । य॒ज्ञस्य॑ । ग्र॒हः ।
गृ॒हीत्वा । ए॒व । य॒ज्ञेन॑ । य॒जते॑ । तत् । उ॒दित्वा॑ । वा॒चम् । य॒च्छति॑ ।
य॒ज्ञस्य॑ । धृ॒त्यै । अ॒थो इति॑ । म॒नसा॑ । वै । प्र॒जाप॑तिरिति॒
प्र॒जा – प॑तिः । य॒ज्ञम् । अ॒तनु॑त । म॒नसा॑ । ए॒व । तत् । य॒ज्ञम् ।
तनु॑ते । र॒क्षसाम् । अ॒नन्व॑व॒चारा॑येत्यननु – अ॒वचारा॑य । यः । वै ।
य॒ज्ञम् । यो॒गे । आ॒गत॑ इत्या – ग॒ते । यु॒नक्ति॑ । यु॒ङ्क्ते । यु॒ञ्जाने॑षु ।
कः । त्वा । यु॒नक्ति॑ । सः । त्वा । यु॒नक्तु॑ () । इति॑ । आ॒ह ।
प्र॒जाप॑तिरिति॒ प्र॒जा – प॑तिः । वै । कः । प्र॒जाप॑तिनेति॒
प्र॒जा – प॑तिना । ए॒व । ए॒नम् । यु॒नक्ति॑ । यु॒ङ्क्ते । यु॒ञ्जाने॑षु । 28 (61)

(वैमनः-स्फ्य-इति-युनक्त्वे-कादश च) (A8)

1.6.9.1

प्रजापति॑ र्य॒ज्ञा-न॑सृजताग्नि॒होत्रं॑ चा॒ग्नि॒ष्टोमं॑ च॒ पौर्ण॑मासीं चो॒क्थ्यं॑
चामा॒वास्यां॑ चाति॒रात्रं॑ च तानु॒दमि॑मीत यावदग्नि॒होत्र-मा॑सीत्
तावान॑ग्नि॒ष्टोमो॑ यावती पौर्ण॑मासी तावानु॒क्थ्यो॑ यावत्यमा॒वास्या
तावान॑ति॒रात्रो॑ य एवं॑ वि॒द्वान॑ग्नि॒होत्रं॑ जु॒होति॑ यावदग्नि॒ष्टोमे॑नोपा॒प्नोति॑
तावदु॒पाऽऽप्नो॑ति य एवं॑ वि॒द्वान् पौर्ण॑मासीं य॒जते॑
यावदु॒क्थ्ये॑नोपा॒प्नोति॑ - [] 29

1.6.9.1 (Padam)

प्रजा॑पतिरिति प्रजा - पतिः । य॒ज्ञान् । अ॒सृज॑त ।
अ॒ग्नि॒होत्र॑मित्यग्नि - हो॒त्रम् । च । अ॒ग्नि॒ष्टोम॑मित्यग्नि - स्तो॒मम् ।
च । पौर्ण॑मासीमिति पौर्ण - मा॒सीम् । च । उ॒क्थ्यम् । च ।
अ॒मा॒वास्या॑मित्यमा-वा॒स्याम् । च । अ॒ति॒रात्र॑मित्यति - रा॒त्रम् । च ।
तान् । उ॒दिति॑ । अ॒मि॒मीत॑ । यावत् । अ॒ग्नि॒होत्र॑मित्यग्नि - हो॒त्रम् ।
आसी॑त् । तावान् । अ॒ग्नि॒ष्टोम॑ इत्यग्नि - स्तो॒मः । यावती॑ ।
पौर्ण॑मासीति पौर्ण - मा॒सी । तावान् । उ॒क्थ्यः । यावती॑ ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

अ॒मा॒वा॒स्ये॒त्य॒मा – वा॒स्या॑ । ता॒वान् । अ॒ति॒रा॒त्र इ॒त्य॒ति॒-रा॒त्रः । यः ।
ए॒वम् । वि॒द्वान् । अ॒ग्नि॒हो॒त्रमि॒त्य॒ग्नि – हो॒त्रम् । जु॒होति॑ । या॒वत् ।
अ॒ग्नि॒ष्टो॒मेने॒त्य॒ग्नि – स्तो॒मेन॑ । उ॒पा॒प्नो॒तीत्यु॒प – आ॒प्नोति॑ । ता॒वत् ।
उ॒पेति॑ । आ॒प्नोति॑ । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । पौ॒र्ण॒मा॒सीमि॒ति
पौ॒र्ण – मा॒सीम् । य॒ज॒ते । या॒वत् । उ॒क्थ्ये॒न ।
उ॒पा॒प्नो॒तीत्यु॒प – आ॒प्नोति॑ । 29 (50)

1.6.9.2

ता॒वदु॒पाऽऽप्नो॒ति य॒ एवं॑ वि॒द्वान॑मा॒वा॒स्यां य॒ज॒ते
या॒वद॒ति॒रा॒त्रेणो॒पा॒प्नोति॑ ता॒वदु॒पाऽऽप्नो॒ति पर॑मे॒ष्ठिनो॑ वा ए॒ष य॒ज्ञोऽग्र॑
आ॒सीत् ते॒न स॒ पर॑मां का॒ष्ठाम॑ गच्छत् ते॒न प्र॒जाप॑तिं नि॒रवा॑साययत्
ते॒न प्र॒जाप॑तिः पर॑मां का॒ष्ठाम॑गच्छत् ते॒नेन्द्रं॑ नि॒रवा॑साययत् ते॒नेन्द्रः॑
पर॑मां का॒ष्ठाम॑गच्छत् ते॒नाऽग्नी॑षोमौ नि॒रवा॑साययत् ते॒नाग्नी॑षोमौ पर॑मां
का॒ष्ठाम॑गच्छतां य॒ – [] 30

1.6.9.2 (Padam)

ता॒वत् । उ॒पेति॑ । आ॒प्नोति॑ । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् ।
अ॒मा॒वा॒स्यामि॒त्य॒मा – वा॒स्याम् । य॒ज॒ते । या॒वत् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

अति॑रात्रेणे॒त्यति॑ – रा॒त्रेण॑ । उपा॒प्नोतीत्यु॑प – आ॒प्नोति॑ । तावत् ।
उपेति॑ । आ॒प्नोति॑ । पर॒मेष्ठि॑नः । वै । ए॒षः । य॒ज्ञः । अ॒ग्रे । आ॒सीत् ।
तेन॑ । सः । पर॒माम् । का॒ष्ठाम् । अ॒गच्छ॑त् । तेन॑ । प्र॒जाप॑तिमिति
प्र॒जा – प॑तिम् । नि॒रवा॑साययदिति निः – अ॒वासा॑ययत् ।
तेन॑ । प्र॒जाप॑तिरिति प्र॒जा – प॑तिः । पर॒माम् । का॒ष्ठाम् । अ॒गच्छ॑त् ।
तेन॑ । इन्द्र॑म् । नि॒रवा॑साययदिति निः – अ॒वासा॑ययत् । तेन॑ । इन्द्रः॑ ।
पर॒माम् । का॒ष्ठाम् । अ॒गच्छ॑त् । तेन॑ । अ॒ग्नीषो॑मावित्य॒ग्नी – सोमौ॑ ।
नि॒रवा॑साययदिति निः – अ॒वासा॑ययत् । तेन॑ ।
आ॒ग्नीषो॑मावित्य॒ग्नी – सोमौ॑ । पर॒माम् । का॒ष्ठाम् ।
अ॒गच्छ॑ताम् । यः । 30 (50)

1.6.9.3

ए॒वं वि॒द्वान् द॒र्श॑पूर्णमा॒सौ य॑जते पर॒मामे॒व का॒ष्ठां ग॑च्छति यो वै
प्र॒जाते॑न य॒ज्ञेन॑ यजते प्र॒प्रज॑या प॒शुभि॑ मि॒थुनै॑ र्जायते द्वा॒दश॑ मा॒साः
सँव॑त्सरो द्वा॒दश॑ द्व॒न्द्वानि॑ द॒र्श॑पूर्णमा॒सयो॑स्तानि संपा॒द्यानी॑त्याहुर्व॒त्सं
चो॑पावसृजत्यु॒खां चा॑धि श्रयत्य॒व च॑ हन्ति दू॒षदौ॑ च स॒माह॑न्त्यधि च

वप॑ते क॒पा॒ला॒नि चो॒प द॑धाति पु॒रो॒डा॒शं- [] 31

1.6.9.3 (Padam)

ए॒वम् । वि॒द्वान् । द॒र्श॑पूर्ण॒मा॒सा॒वि॒ति द॒र्श॑ - पूर्ण॒मा॒सौ । यज॑ते ।
पर॒माम् । ए॒व । का॒ष्ठाम् । ग॒च्छ॑ति । यः । वै । प्र॒जा॒ते॒ने॒ति
प्र - जा॒ते॒न । य॒ज्ञे॒न । यज॑ते । प्रेति । प्र॒ज॒ये॒ति प्र - ज॒या॑ ॥
प॒शुभि॑रिति प॒शु - भिः । मि॒थु॒नैः । जा॒य॒ते । द्वा॒द॒श । मा॒साः ।
सं॒व॒त्स॒र इति॑ सं - व॒त्स॒रः । द्वा॒द॒श । द्व॒न्द्वा॒नी॒ति द्वं - द्वा॒नि ।
द॒र्श॑पूर्ण॒मा॒सयो॑रिति द॒र्श॑ - पूर्ण॒मा॒सयोः॑ । ता॒नि । सं॒पा॒द्या॒नी॒ति
सं- पा॒द्या॒नि । इति॑ । आ॒हुः । व॒त्स॒म् । च ।
उ॒पा॒व॒सृ॒ज॒ती॒त्यु॒प - अ॒व॒सृ॒ज॒ति । उ॒खाम् । च । अधी॑ति । श्र॒य॒ति ।
अ॒वे॒ति । च । ह॒न्ति । दृ॒ष॒दौ । च । स॒मा॒ह॒न्ती॒ति सं - आ॒ह॒न्ति ।
अधी॑ति । च । वप॑ते । क॒पा॒ला॒नि । च । उपे॑ति । द॒धा॒ति ।
पु॒रो॒डा॒शम् ॥ च । 31 (50)

1.6.9.4

चा ऽधि॑श्रय॒त्याज्यं॑ च स्त॒म्ब॒य॒जुश्च॑ ह॒र॒त्य॒भि च॑ गृ॒ह्णा॒ति वे॒दिं च॑ परि
गृ॒ह्णा॒ति प॒त्नीं च॑ सं॒न॒ह्य॒ति प्रो॑क्षणी॒श्चा ऽऽसा॑द॒य॒त्याज्यं॑ चै॒तानि॑ वै

द्वा॒द॒श॒ द्व॒न्द्वा॒नि॒ दर्॒श॒पूर्ण॒मा॒सयो॒स्ता॒नि॒ य॒ ए॒व॒ सं॒पा॒द्य॒ यज॑ते
प्र॒जा॒ते॒नै॒व॒ य॒ज्ञे॒न॒ यज॑ते॒ प्र॒ प्र॒जया॑ प॒शु॒भि॒ मि॒थु॒नै॒र्जा॑यते । 32

1.6.9.4 (Padam)

अ॒धि॒श्रय॑तीत्य॒धि॒ – श्रय॑ति । आ॒ज्य॑म् । च । स्त॒ंब॒य॒जु॒रिति॑
स्त॒ंब॒ – य॒जुः॑ । च । हर॑ति । अ॒भी॒ति॑ । च । गृ॒ह्णा॒ति॑ । वे॒दि॑म् । च ।
परि॒गृ॒ह्णा॒तीति॑ परि॒ – गृ॒ह्णा॒ति॑ । प॒त्नी॑म् । च । स॒मि॒ति॑ । न॒ह्य॑ति ।
प्रो॒क्ष॒णी॒रिति॑ प्र॒ – उ॒क्ष॒णीः॑ । च । आ॒सा॒दय॑तीत्या॒ – सा॒दय॑ति ।
आ॒ज्य॑म् । च । ए॒ता॒नि॑ । वै । द्वा॒द॒श॒ । द्व॒न्द्वा॒नीति॑ द्वं – द्वा॒नि॑ ।
दर्॒श॒पूर्ण॒मा॒सयो॒रिति॑ दर्॒श॒ – पूर्ण॒मा॒सयोः॑ । ता॒नि॑ । यः । ए॒व॒म् ।
सं॒पा॒द्येति॑ सं॒ – पा॒द्य॑ । यज॑ते । प्र॒जा॒ते॒नेति॑ प्र॒ – जा॒ते॒न॑ । ए॒व॒ ।
य॒ज्ञे॒न॑ । यज॑ते । प्रेति॑ । प्र॒जये॑ति प्र॒ – जया॑ । प॒शु॒भि॒रिति॑
प॒शु॒ – भिः॑ । मि॒थु॒नैः॑ । जा॒य॑ते । 32 (40)

(उ॒क्थ्ये॑नोपा॒प्नो॒त्य॒-ग॒च्छ॒तां॒ यः॒- पु॒रो॒डा॒शं॒-च॒त्वा॒रि॒श॒च्च॑) (A9)

1.6.10.1

ध्रुवो॑ऽसि ध्रुवो॑ऽह॒ꣳ स॒जाते॑षु भूया॑स॒मित्या॑ह ध्रुवा॑ने॒वैनान्॑ कुरु॒त
उग्रो॑ऽस्युग्रो॑ऽह॒ꣳ स॒जाते॑षु भूया॑स॒मित्या॑हा प्रति॒वादि॑न ए॒वैनान्॑
कुरु॑ते-ऽभिभूर॑स्यभिभूर॒हꣳ स॒जाते॑षु भूया॑स॒मित्या॑ह य ए॒वैनं॑
प्रत्यु॑त्पिपी॒ते तमु॑पा॒स्यते यु॒नज्मि॑ त्वा ब्र॒ह्मणा॑ दै॒व्येने॑त्या॒हैष वा

अ॒ग्नैर्यो॑गस्तेनै – [] 33

1.6.10.1 (Padam)

ध्रुवः॑ । अ॒सि । ध्रुवः॑ । अ॒हम् । स॒जाते॑ष्विति स – जा॒तेषु॑ ।
भूया॑सम् । इति॑ । आ॒ह । ध्रुवा॑न् । ए॒व । ए॒नान् । कु॒रुते॑ । उ॒ग्रः ।
अ॒सि । उ॒ग्रः । अ॒हम् । स॒जाते॑ष्विति स-जा॒तेषु॑ । भूया॑सम् । इति॑ ।
आ॒ह । अ॒प्रति॒वादि॑न इत्य॒प्रति – वा॒दिनः॑ । ए॒व । ए॒नान् । कु॒रुते॑ ।
अ॒भिभूरि॑त्यभि – भूः । अ॒सि । अ॒भिभूरि॑त्यभि – भूः । अ॒हम् ।
स॒जाते॑ष्विति स – जा॒तेषु॑ । भूया॑सम् । इति॑ । आ॒ह । यः । ए॒व ।
ए॒नम् । प्रत्यु॑त्पिपी॒त इति॑ प्रति-उ॒त्पिपी॑ते । तम् । उ॒पेति॑ । अ॒स्यते॑ ।
यु॒नज्मि॑ । त्वा । ब्र॒ह्मणा॑ । दै॒व्येन॑ । इति॑ । आ॒ह । ए॒षः । वै ।
अ॒ग्नेः । यो॒गः । तेन॑ । 33 (50)

1.6.10.2

वैनं॑ यु॒नक्ति॑ य॒ज्ञस्य॑ वै समृ॒द्धेन॑ दे॒वाः सु॒वर्गं॑ लो॒कमा॑यन् य॒ज्ञस्य॑
व्यृ॒द्धेना॑सु॒रान् परा॑ भावयन् यन्मे॑ अग्ने॒ अस्य॑ य॒ज्ञस्य॑ रि॒ष्यादि॑त्याह
य॒ज्ञस्यै॒व तत्समृ॒द्धेन॑ यज॒मानः॑ सु॒वर्गं॑ लो॒कमे॑ति य॒ज्ञस्य॑ व्यृ॒द्धेन॑
भ्रातृ॑व्यान् परा॑ भावयत्यग्नि॒होत्र॑-मे॒ताभि॑ व्या॒हृती॑भिरुप सादयेद्य॒ज्ञमु॒खं
वा॑ अग्नि॒होत्रं॑ ब्रह्मै॒ता व्या॑हृतयो य॒ज्ञमु॒ख ए॒व ब्रह्म॑ – [] 34

1.6.10.2 (Padam)

ए॒व । ए॒नम् । यु॒नक्ति॑ । य॒ज्ञस्य॑ । वै । समृ॒द्धेने॒ति सं – ऋ॒द्धेन॑ ।
दे॒वाः । सु॒वर्गमि॑ति सु॒वः – गम् । लो॒कम् । आ॒यन् । य॒ज्ञस्य॑ ।
व्यृ॒द्धेने॒ति वि – ऋ॒द्धेन॑ । अ॒सुरान् । प॒रेति॑ । अ॒भावय॑न् । यत् । मे॒ ।
अग्ने॑ । अ॒स्य । य॒ज्ञस्य॑ । रि॒ष्यात् । इति॑ । आ॒ह । य॒ज्ञस्य॑ । ए॒व ।
तत् । समृ॒द्धेने॒ति सं – ऋ॒द्धेन॑ । यज॒मानः॑ । सु॒वर्गमि॑ति
सु॒वः – गम् । लो॒कम् । ए॒ति । य॒ज्ञस्य॑ । व्यृ॒द्धेने॒ति वि – ऋ॒द्धेन॑ ।
भ्रातृ॑व्यान् । प॒रेति॑ । भा॒वय॑ति । अ॒ग्निहो॑त्रमित्यग्नि – हो॒त्रम् ।
ए॒ताभिः॑ । व्या॒हृती॑भिरिति व्या॒हृति॑ – भिः । उ॒पेति॑ । सा॒दये॑त् ।
य॒ज्ञमु॒खमि॑ति य॒ज्ञ – मु॒खम् । वै । अ॒ग्निहो॑त्रमित्यग्नि – हो॒त्रम् ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

ब्र॒ह्म । ए॒ताः । व्या॒हत॒य इति॑ वि – आ॒हत॒यः ।

य॒ज्ञमु॒ख इति॑ य॒ज्ञ – मु॒खे । ए॒व । ब्र॒ह्म । 34 (50)

1.6.10.3

कुरु॑ते सँ॒व॒थ्स॒रे पर्या॑गत ए॒ताभि॑रे॒वोप॑ सा॒दये॒द्-ब्र॒ह्म॒णैवो॒भय॑तः
सँ॒व॒थ्स॒रं परि॑ गृ॒ह्णाति॑ द॒र्.श॑पूर्ण॒मासौ॑ चा॒तुर्मा॒स्यान् या॒लभ॑मान
ए॒ताभिर्व्या॑ह॒तीभि॑ ह॒वी॒ष्यासा॑दयेद्य॒ज्ञमु॒खं वै द॒र्.श॑पूर्ण॒मासौ
चा॒तुर्मा॒स्यानि॑ ब्र॒ह्मैता॑ व्या॒हत॒यो य॒ज्ञमु॒ख ए॒व ब्र॒ह्म कुरु॑ते सँ॒व॒थ्स॒रे
पर्या॑गत ए॒ताभि॑रे॒वासा॑दये॒द् ब्र॒ह्म॒णैवो॒भय॑तः सँ॒व॒थ्स॒रं परि॑गृ॒ह्णाति॑ यद्वै
य॒ज्ञस्य॑ सा॒म्ना क्रि॑यते॒ राष्ट्रं॑ – [] 35

1.6.10.3 (Padam)

कुरु॑ते । सँ॒व॒थ्स॒र इति॑ सं – व॒थ्स॒रे । पर्या॑गत इति॑ परि – आ॒गते॑ ।
ए॒ताभिः॑ । ए॒व । उपे॑ति । सा॒दये॒त् । ब्र॒ह्म॒णा । ए॒व । उ॒भय॑तः ।
सँ॒व॒थ्स॒रमि॑ति सं – व॒थ्स॒रम् । परि॑ति । गृ॒ह्णाति॑ ।
द॒र्.श॑पूर्ण॒मासा॑विति॑ द॒र्.श॑ – पूर्ण॒मासौ॑ । चा॒तुर्मा॒स्यानी॑ति
चा॒तुः – मा॒स्यानि॑ । आ॒लभ॑मान इत्या॑ – लभ॑मानः । ए॒ताभिः॑ ।
व्या॑ह॒तीभि॑रिति॑ व्या॒हति॑ – भिः । ह॒वी॒षि । ए॒ति । सा॒दये॒त् ।

य॒ज्ञमु॒खमि॑ति य॒ज्ञ – मु॒खम् । वै । द॒र्श॒पूर्ण॒मासा॑विति
द॒र्श – पूर्ण॒मासौ । चा॒तुर्मा॑स्यानीति चातुः – मा॒स्यानि॑ । ब्र॒ह्म ।
ए॒ताः । व्या॑हतय इति वि – आ॑हतयः । य॒ज्ञमु॒ख इति॑ य॒ज्ञ – मु॒खे ।
ए॒व । ब्र॒ह्म । कुरु॑ते । सँव॒थ्सर॑ इति सं – व॒थ्सरे॑ । पर्या॑गत इति
परि – आ॑गते । ए॒ताभिः॑ । ए॒व । ए॒ति । सा॒दये॑त् । ब्र॒ह्मणा॑ । ए॒व ।
उ॒भय॑तः । सँव॒थ्सरमि॑ति सं – व॒थ्सरम् । परी॑ति । गृ॒ह्णाति॑ । यत् ।
वै । य॒ज्ञस्य॑ । साम्ना॑ । क्रि॒यते॑ । रा॒ष्ट्रम् । 35 (50)

1.6.10.4

य॒ज्ञस्या॑ – *शीर्ग॑च्छति यदृ॒चा वि॑शं य॒ज्ञस्या॑ *शीर्ग॑च्छत्यथ
ब्रा॒ह्मणो॑ऽना॒शीर्के॑ण य॒ज्ञेन॑ यज॒ते सा॑मि॒धेनी॑रनु॒वक्ष्य॑न्नेता व्या॑हतीः
पु॒रस्ता॑द्दध्याद् ब्र॒ह्मैव॑ प्र॒तिप॑दं कुरु॑ते तथा ब्रा॒ह्मणः॑ सा॒शीर्के॑ण य॒ज्ञेन॑
यज॒ते यं का॑मये॒त यज॑मानं भ्रातृ॒व्यम॑स्य य॒ज्ञस्या॑ *शीर्ग॑च्छेदिति
तस्यै॒ता व्या॑हतीः पु॒रोऽनु॑वा॒क्यायां॑ दध्याद् भ्रातृ॒व्यदे॒वत्या॑ वै
पु॒रोऽनु॑वा॒क्या भ्रातृ॒व्यमे॒वास्य॑ य॒ज्ञस्या॑ – [] 36

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

1.6.10.4 (Padam)

य॒ज्ञस्य॑ । आ॒शीरि॒त्या॑ – शीः॑ । ग॒च्छति॑ । यत् । ऋ॒चा । वि॒शम् ।
य॒ज्ञस्य॑ । आ॒शीरि॒त्या॑ – शीः॑ । ग॒च्छति॑ । अथ॑ । ब्रा॒ह्मणः॑ ।
अना॒शीर्के॑ण । य॒ज्ञेन॑ । य॒जते॑ । सा॒मिधे॑नीरिति॑ साम् – इ॒धेनीः॑ ।
अनु॒वक्ष्य॑न्नित्यनु॑ – व॒क्ष्यन् । ए॒ताः । व्या॒हृती॑रिति॑ वि – आ॒हृतीः॑ ।
पु॒रस्ता॑त् । द॒ध्यात् । ब्र॒ह्म । ए॒व । प्र॒तिप॑दमिति॑ प्र॒ति-प॑दम् । कु॒रुते॑ ।
तथा॑ । ब्रा॒ह्मणः॑ । सा॒शीर्के॑णेति॑ स – आ॒शीर्के॑ण । य॒ज्ञेन॑ । य॒जते॑ ।
यम् । का॒मये॑त । य॒जमा॑नम् । भ्रा॒तृव्य॑म् । अ॒स्य । य॒ज्ञस्य॑ ।
आ॒शीरि॒त्या॑ – शीः॑ । ग॒च्छेत् । इति॑ । तस्य॑ । ए॒ताः । व्या॒हृती॑रिति॑
वि – आ॒हृतीः॑ । पु॒रोनु॒वाक्या॑यामिति॑ पु॒रः – अनु॒वाक्या॑याम् ।
द॒ध्यात् । भ्रा॒तृव्य॑दे॒वत्ये॑ति॑ भ्रा॒तृव्य॑ – दे॒वत्या॑ । वै । पु॒रोनु॒वाक्ये॑ति॑
पु॒रः – अनु॒वाक्या॑ । भ्रा॒तृव्य॑म् । ए॒व । अ॒स्य । य॒ज्ञस्य॑ । 36 (50)

1.6.10.5

ऽऽशीर्ग॑च्छति॒ यान् का॒मये॑त॒ यज॑मानान्त् स॒माव॑त्येनान् य॒ज्ञस्या
ऽऽशीर्ग॑च्छेदिति॒ तेषा॑मे॒ता व्या॑हृतीः पु॒रोऽनु॒वाक्या॑या अ॒र्धर्च॑ ए॒कां
द॒ध्याद्या॑ज्यायै॒ पु॒रस्ता॑दे॒कां या॑ज्याया अ॒र्धर्च॑ ए॒कां तथै॑नान्त् स॒माव॑ती

य॒ज्ञस्या ऽ॒शीर्ग॑च्छति॒ यथा॒ वै पर्जन्यः॑ सु॒वृष्टं॑ ँव॒र्षत्ये॒वं य॒ज्ञो
यज॑मानस्य॒ वर्ष॑ति॒ स्थल॑यो॒दकं॑ परिगृह्णन्त्या॒शिषा॑ य॒ज्ञं य॑जमानः
परिगृह्णाति॑मनो॒ऽसि प्राजा॑पत्यं – [] 37

1.6.10.5 (Padam)

आ॒शीरि॒त्या – शीः॑ । ग॒च्छति॑ । या॒न् । का॒मये॑त । यज॑मानान् ।
स॒माव॑ती । ए॒नान् । य॒ज्ञस्य॑ । आ॒शीरि॒त्या – शीः॑ । ग॒च्छेत् । इति॑ ।
तेषा॑म् । ए॒ताः । व्या॒हृती॑रिति॒ वि – आ॒हृतीः॑ ।
पु॒रोनु॑वाक्याया॒ इति॑ पु॒रः-अ॒नुवा॑क्यायाः । अ॒र्धर्च॑ इत्य॒र्ध-ऋ॒चे ।
ए॒काम् । द॒ध्यात् । या॒ज्यायै॑ । पु॒रस्ता॑त् । ए॒काम् । या॒ज्यायाः॑ ।
अ॒र्धर्च॑ इत्य॒र्ध – ऋ॒चे । ए॒काम् । त॒था । ए॒नान् । स॒माव॑ती ।
य॒ज्ञस्य॑ । आ॒शीरि॒त्या – शीः॑ । ग॒च्छति॑ । यथा॒ । वै । पर्जन्यः॑ ।
सु॒वृष्ट॑मिति॒ सु – वृष्ट॑म् । वर्ष॑ति । ए॒वम् । य॒ज्ञः । यज॑मानाय ।
वर्ष॑ति । स्थ॒लया॑ । उ॒दक॑म् । परिगृह्णन्तीति॑ परि – गृह्णन्ति॑ ।
आ॒शिषे॒त्या – शिषा॑ । य॒ज्ञम् । यज॑मानः । प॒रीति॑ । गृह्णा॑ति । मनः॑ ।
अ॒सि । प्रा॒जाप॑त्यमिति॒ प्राजा॑ – प॒त्यम् । 37 (50)

1.6.10.6

मन॑सा मा॒ भू॒तेना॑ ऽऽवि॒शे॒त्याह॑ मनो॒ वै प्रा॑जापत्यं प्रा॒जाप॒त्यो य॒ज्ञो
मन॑ ए॒व य॒ज्ञमा॒त्मन् ध॑त्ते वा॒गस्यै॒न्द्री स॑प॒न्नक्ष॑यणी वा॒चा
॥ मे॒न्द्रि॒येणा॑ऽऽवि॒शे॒त्याहै॒न्द्री वै वा॒गवा॑च-मे॒वैन्द्री॑-मा॒त्मन् ध॑त्ते । 38

1.6.10.6 (Padam)

मन॑सा । मा॒ । भू॒तेन॑ । ए॒ति । वि॒श । इ॒ति । आ॒ह । मनः॑ । वै ।
प्रा॒जाप॒त्यमि॑ति प्रा॒जा - प॒त्यम् । प्रा॒जाप॒त्य इ॒ति प्रा॒जा - प॒त्यः ।
य॒ज्ञः । मनः॑ । ए॒व । य॒ज्ञम् । आ॒त्मन् । ध॑त्ते । वाक् । अ॒सि ।
ऐ॒न्द्री । स॑प॒न्नक्ष॑यणीति स॑प॒न्न - क्ष॑यणी । वा॒चा । मा॒ । इ॒न्द्रि॒येण॑ ।
ए॒ति । वि॒श । इ॒ति । आ॒ह । ऐ॒न्द्री । वै । वाक् । वा॒चम् । ए॒व ।
ऐ॒न्द्रि॒म् । आ॒त्मन् । ध॑त्ते । 38 (36) (तेनै॒-व ब्र॑ह्म- रा॒ष्ट्र-
मे॒वास्य॑ य॒ज्ञस्य॑-प्रा॒जाप॒त्यञ्-षट्त्रि॑ञ्शच्च) (A10)

1.6.11.1

यो॒ वै स॑प्तद॒शं प्रा॑जापतिं य॒ज्ञम॒न्वाय॑त्तं वे॒द प्रा॑ति य॒ज्ञेन॑ तिष्ठति
न य॒ज्ञाद् भ्र॑ञ्शत आ श्राव॑येति चतु॒रक्ष॑रमस्तु श्रौष॑डिति चतु॒रक्ष॑रं
य॒जेति॑ द॒व्यक्ष॑रं ये य॒जाम॑ह इति पञ्चा॒क्षरं॑ द॒व्यक्ष॑रो वषट्कार

ए॒ष वै स॒प्तद॒शः प्र॒जाप॑ति॒र्य॒ज्ञम॒न्वाय॑त्तो॒ य ए॒वं वे॒द प्र॑ति॒ य॒ज्ञेन॑
ति॒ष्ठति॒ न य॒ज्ञाद् भ्र॑ञ्शते॒ यो वै य॒ज्ञस्य॑ प्रायणं॒ प्रति॑ष्ठा- [] 39

1.6.11.1 (Padam)

यः । वै । स॒प्तद॒शमि॑ति स॒प्त - द॒शम् । प्र॒जाप॑तिमि॒ति
प्र॒जा - प॒तिम् । य॒ज्ञम् । अ॒न्वाय॑त्तमि॒त्यनु॑ - आ॒यत्त॑म् । वे॒द ।
प्र॒तीति॑ । य॒ज्ञेन॑ । ति॒ष्ठति॑ । न । य॒ज्ञात् । भ्र॑ञ्शते॒ एति॑ । श्राव॒य ।
इति॑ । चतु॒रक्ष॑रमि॒ति चतुः॑ - अ॒क्षर॑म् । अस्तु॑ । श्रौष॑ट् । इति॑ ।
चतु॒रक्ष॑रमि॒ति चतुः॑ - अ॒क्षर॑म् । य॒ज । इति॑ ।
द्व्य॑क्षरमि॒ति द्वि॑ - अ॒क्षर॑म् । ये । य॒जाम॑हे । इति॑ ।
पञ्चा॑क्षरमि॒ति पञ्च॑ - अ॒क्षर॑म् । द्व्य॑क्षर इति॑ द्वि॑ - अ॒क्षरः॑ ।
व॒षट्का॒र इति॑ व॒षट् - का॒रः । ए॒षः । वै । स॒प्तद॒श इति॑
स॒प्त - द॒शः । प्र॒जाप॑तिरि॒ति प्र॒जा - प॒तिः । य॒ज्ञम् । अ॒न्वाय॑त्त
इत्य॑नु-आ॒यत्तः॑ । यः । ए॒वम् । वे॒द । प्र॒तीति॑ । य॒ज्ञेन॑ । ति॒ष्ठति॑ । न ।
य॒ज्ञात् । भ्र॑ञ्शते॒ यः । वै । य॒ज्ञस्य॑ ।
प्राय॑णमि॒ति प्र॑ - अ॒यन॑म् । प्र॒तिष्ठा॑मि॒ति प्र॑ति - स्था॒म् । 39 (50)

1.6.11.2

मु॒दय॑नं॒ वे॒द॒ प्रति॑ष्ठि॒तेना॑रि॒ष्टेन॑ य॒ज्ञेन॑ स॒ञ्स्थां॑ ग॒च्छ॒त्या
श्रा॒वया॑स्तु॒ श्रौष॑ड्य॒ज॒ ये य॑जामहे वषट्कार ए॒तद्वै॑ य॒ज्ञस्य॑ प्राय॑ण॒मेषा॑
प्रति॑ष्ठै॒तदु॒दय॑नं॒ य॒ एवं॑ वे॒द॒ प्रति॑ष्ठि॒तेना॑रि॒ष्टेन॑ य॒ज्ञेन॑
स॒ञ्स्थां॑ ग॒च्छ॒ति॒ यो वै॑ सू॒नृता॑यै॒ दोहं॑ वे॒द॒ दुह॑ ए॒वैनां॑ य॒ज्ञो
वै सू॒नृता॑ ऽऽश्रा॒वये॑त्यै॒वैना॑-म॒हद॑स्तु - [] 40

1.6.11.2 (Padam)

उ॒दय॑न॒मित्यु॑त् - अ॒यन॑म् । वे॒द॒ । प्र॒ति॑ष्ठि॒तेने॒ति॒ प्र॒ति॒ - स्ति॒तेन॑ ।
अ॒रि॒ष्टेन॑ । य॒ज्ञेन॑ । स॒ञ्स्था॑मि॒ति॒ सं - स्था॑म् । ग॒च्छ॒ति॒ । ए॒ति॒ ।
श्रा॒वय॑ । अ॒स्तु॒ । श्रौष॑ट् । य॒ज॒ । ये॒ । य॑जा॒महे॑ । वष॑ट्कार इति
वष॑ट् - का॒रः॒ । ए॒तत् । वै॒ । य॒ज्ञस्य॑ । प्रा॒यण॑मि॒ति॒ प्र - अ॒यन॑म् ।
ए॒षा । प्र॒ति॑ष्ठेति॒ प्र॒ति॒ - स्था॑ । ए॒तत् । उ॒दय॑न॒मित्यु॑त् - अ॒यन॑म् ।
यः॒ । ए॒वम् । वे॒द॒ । प्र॒ति॑ष्ठि॒तेने॒ति॒ प्र॒ति॒-स्ति॒तेन॑ । अ॒रि॒ष्टेन॑ । य॒ज्ञेन॑ ।
स॒ञ्स्था॑मि॒ति॒ सं - स्था॑म् । ग॒च्छ॒ति॒ । यः॒ । वै॒ । सू॒नृता॑यै॒ दोह॑म् ।
वे॒द॒ । दु॒हे॒ । ए॒व । ए॒नाम् । य॒ज्ञः॒ । वै॒ । सू॒नृता॑ । ए॒ति॒ । श्रा॒वय॑ ।
इति॑ । ए॒ति॒ । ए॒व । ए॒नाम् । अ॒हत् । अ॒स्तु॒ । 40 (50)

1.6.11.3

श्रौषडित्युपावा॑स्राग्यजेत्युद॑नैषी॒द्ये यजाम॑ह इत्युपा॑ऽसदद्वषट्कारेण॑
दो॒ग्ध्येष॑ वै सू॒नृता॑यै दो॒हो य॒ एवं वेद॑ दु॒ह ए॒वैनां॑ दे॒वा वै
स॒त्रमा॑सत॒ तेषां॑ दि॒शोऽद॑स्यन्त॒ एता॑मा॒र्द्रां प॒ङ्क्ति॑मपश्यन्ना श्राव॑येति
पु॒रोवा॑त-म॒जन॑यन्नस्तु श्रौषडित्यभ्र॑ सम॒प्लाव॑यन्
यजे॑ति वि॒द्युत॑ – [] 41

1.6.11.3 (Padam)

श्रौष॑ट् । इति॑ । उ॒पावा॑स्रागि॒त्युप॑-अ॒वा॒स्राक् । यज॑ । इति॑ । उ॒दि॒ति ।
अ॒नैषी॑त् । ये । यजाम॑हे । इति॑ । उ॒पे॒ति । अ॒सद॑त् । व॒षट्कारे॑णेति
व॒षट्-का॑रेण । दो॒ग्धि । ए॒षः । वै । सू॒नृता॑यै । दो॒हः । यः । ए॒वम् ।
वेद॑ । दु॒हे । ए॒व । ए॒नाम् । दे॒वाः । वै । स॒त्रम् । आ॒सत॑ । तेषा॑म् ।
दि॒शः । अ॒द॒स्यन् । ते । ए॒ताम् । आ॒र्द्राम् । प॒ङ्क्ति॑म् । अ॒प॒श्यन् ।
ए॒ति । श्राव॑य । इति॑ । पु॒रोवा॑तमि॒ति पु॒रः – वा॒तम् । अ॒ज॒न॒यन् ।
अस्तु॑ । श्रौष॑ट् । इति॑ । अ॒भ्रम् । स॒मि॒ति । अ॒प्ला॒व॒यन् । यज॑ ।
इति॑ । वि॒द्यु॒तमि॒ति वि॑ – द्यु॒तम् । 41 (50)

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

1.6.11.4

म॒जन॒यन्॒ ये॒ य॒जाम॑ह॒ इति॑ प्राव॒र्षय॑न्न॒भ्यस्त॑नयन् वषट्कारेण॒ ततो॑ वै
ते॒भ्यो दि॒शः प्रा॒प्याय॑न्त॒ य ए॒वं वे॒द प्रा॒स्मै दि॒शः प्या॑यन्ते प्र॒जाप॑तिं
त्वो वे॒द प्र॒जाप॑तिस्त्वं वे॒द यं प्र॒जाप॑तिर्वे॒द स पु॑ण्यो भवत्येष वै
छ॒न्दस्यः॑ प्र॒जाप॑तिरा॒श्राव॑याऽस्तु श्रौष॒ड्यज॑ ये य॒जाम॑हे वषट्कारो
य ए॒वं वे॒द पु॑ण्यो भवति वसन्त – [] 42

1.6.11.4 (Padam)

अ॒ज॒न॒यन् । ये । य॒जाम॑ह । इति॑ । प्रेति॑ । अ॒व॒र्ष॒यन् । अ॒भीति॑ ।
अ॒स्त॒न॒यन् । वषट्कारेणेति॑ वषट् – कारेण॑ । ततः॑ । वै । ते॒भ्यः ।
दि॒शः । प्रेति॑ । अ॒प्याय॑न्त॒ यः । ए॒वम् । वे॒द । प्रेति॑ । अ॒स्मै ।
दि॒शः । प्या॑यन्ते । प्र॒जाप॑तिमिति॑ प्र॒जा – प॒तिम् ।
त्वोवे॒देति॑ त्वः – वे॒द । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । त्वंवे॒देति॑
त्वं – वे॒द । यम् । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । वे॒द । सः । पु॑ण्यः ।
भव॑ति । ए॒षः । वै । छ॒न्दस्यः॑ । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । एति॑ ।
श्रा॒व॒य । अ॒स्तु । श्रौष॒ट् । यज॑ । ये । य॒जाम॑हे ।
वषट्कार॑ इति॑ वषट् – कारः॑ । यः । ए॒वम् । वे॒द । पु॑ण्यः । भव॑ति ।

वसन्तम् । 42 (50)

1.6.11.5

मृ॒तूनां॑ प्री॒णामी॒त्याह॑र्तवो वै प्र॒याजा॑ ऋ॒तूने॒व प्री॑णाति ते॒ऽस्मै॑ प्री॒ता
यथा॑पूर्व॒ कल्प॑न्ते कल्पन्ते॒ऽस्मा ऋ॑तवो य एवं॑ वे॒दाग्नी॑षोमयो॒रहं॑
दे॒वय॑ज्यया चक्षु॒ष्मान् भू॒यास॑मित्याहाग्नीषोमा॒भ्यां वै य॒ज्ञश्चक्षु॑ष्मान्-
ताभ्या॑मे॒व चक्षु॑रात्मन् ध॒त्ते अ॒ग्नेर॑हं दे॒वय॑ज्ययान्नादो
भू॒यास॑मित्याहाग्नि॒र्वै दे॒वाना॑मन्नादस्ते नै॒ वा - [] 43

1.6.11.5 (Padam)

ऋ॒तूनाम् । प्री॒णामि॑ । इति॑ । आ॒ह । ऋ॒तवः॑ । वै । प्र॒याजा॑ इति॑
प्र - या॒जाः । ऋ॒तून् । ए॒व । प्री॒णाति॑ । ते । अ॒स्मै । प्री॒ताः ।
यथा॑पूर्वमिति॑ यथा - पूर्वम् । कल्प॑न्ते । कल्प॑न्ते । अ॒स्मै ।
ऋ॒तवः॑ । यः । ए॒वम् । वे॒द । अ॒ग्नीषो॑मयो॒रित्य॑ग्नी - सोमयोः ।
अ॒हम् । दे॒वय॑ज्ययेति॑ दे॒व-य॑ज्यया । चक्षु॒ष्मान् । भू॒यासम् । इति॑ ।
आ॒ह । अ॒ग्नीषो॑मा॒भ्यामित्य॑ग्नी - सोमा॒भ्याम् । वै । य॒ज्ञः ।
चक्षु॒ष्मान् । ताभ्या॑म् । ए॒व । चक्षुः॑ । आ॒त्मन् । ध॒त्ते । अ॒ग्नेः ।
अ॒हम् । दे॒वय॑ज्ययेति॑ दे॒व - य॑ज्यया । अ॒न्नाद॑ इत्यन्न - अ॒दः ।

भू॒या॒स॒म् । इति॑ । आ॒ह । अ॒ग्निः । वै । दे॒वाना॑म् ।

अ॒न्ना॒द इत्य॑न्न – अ॒दः । तेन॑ । ए॒व । 43 (50)

1.6.11.6

ऽन्ना॑द्य॒मा॒त्मन् ध॑त्ते द॒ब्धि॒रस्य॑द॒ब्धो भू॒या॒स॒म॒मुं द॑भेय॒मित्या॑ है॒तया॑
वै द॒ब्ध्या दे॒वा अ॑सु॒रान॑द॒भ्नुव॑न्त॒यैव॑ भ्रातृ॒व्यं द॑भ्नोत्य॒ग्नीषो॑मयो॒रहं॑
दे॒वय॑ज्यया वृ॒त्रहा॑ भू॒या॒स॒मि॒त्याहा॑ऽग्नीषो॒माभ्यां॑ वा इन्द्रो
वृ॒त्रम॑हन्ताभ्यामे॒व भ्रातृ॑व्यं स्तृ॒णुत॑ इन्द्रा॒ग्नियो॑रहं
दे॒वय॑ज्ययेन्द्रि॒याव्य॑न्नादो भू॒या॒स॒मि॒त्याहेन्द्रि॑याव्ये॒वान्ना॑दो
भव॑तीन्द्र॒स्या – [] 44

1.6.11.6 (Padam)

अ॒न्नाद्य॑मित्य॒न्न – अ॒द्यम् । आ॒त्मन् । ध॑त्ते । द॒ब्धिः । अ॒सि ।
अ॒द॒ब्धः । भू॒या॒स॒म् । अ॒मुम् । द॑भेय॒म् । इति॑ । आ॒ह । ए॒तया॑ । वै ।
द॒ब्ध्या । दे॒वाः । अ॑सु॒रान् । अ॒द॒भ्नुव॑न् । तया॑ । ए॒व । भ्रातृ॑व्यम् ।
द॒भ्नोति॑ । अ॒ग्नीषो॑मयो॒रित्य॑ग्नी – सोम॑योः । अ॒हम् ।
दे॒वय॑ज्ययेति॒ देव॑ – य॒ज्यया॑ । वृ॒त्रहेति॑ वृ॒त्र – हा । भू॒या॒स॒म् ।
इति॑ । आ॒ह । अ॒ग्नीषो॑माभ्या॒मित्य॑ग्नी – सोमा॑भ्याम् । वै । इन्द्रः॑ ।

वृ॒त्रम् । अ॒हन् । ता॒भ्याम् । ए॒व । भ्रातृ॑व्यम् । स्तृ॒णु॒ते ।
इन्द्रा॑ग्नियो॒रितीन्द्र॑ – अ॒ग्नियोः॑ । अ॒हम् । दे॒वय॑ज्ययेति
दे॒व – य॒ज्यया॑ । इन्द्रि॑यावी । अ॒न्नाद॑ इत्यन्न – अ॒दः । भू॒यास॑म् ।
इति॑ । आ॒ह । इन्द्रि॑यावी । ए॒व । अ॒न्नाद॑ इत्यन्न – अ॒दः । भ॒वति॑ ।
इन्द्र॑स्य । 44 (50)

1.6.11.7

ऽहं॑ दे॒वय॑ज्ययेन्द्रि॑यावी भू॒यास॑मित्याहेन्द्रि॑याव्ये॒व भ॑वति
महेन्द्र॑स्याऽहं॑ दे॒वय॑ज्यया॑ जे॒मानं॑ म॒हिमा॑नं गमे॒यमि॑त्याह
जे॒मान॑मे॒व म॒हिमा॑नं गच्छत्य॒ग्नेः स्वि॑ष्टकृतोऽहं॑ दे॒वय॑ज्ययाऽऽयु॑ष्मान्
य॒ज्ञेन॑ प्र॒तिष्ठां॑ गमे॒यमि॑त्याहायु॒रेवा॒त्मन् ध॑त्ते प्र॒ति य॒ज्ञेन॑ – तिष्ठति । 45

1.6.11.7 (Padam)

अ॒हम् । दे॒वय॑ज्ययेति॑ दे॒व – य॒ज्यया॑ । इन्द्रि॑यावी । भू॒यास॑म् । इति॑ ।
आ॒ह । इन्द्रि॑यावी । ए॒व । भ॒वति॑ । महेन्द्र॑स्येति॑ म॒हा – इन्द्र॑स्य ।
अ॒हम् । दे॒वय॑ज्ययेति॑ दे॒व – य॒ज्यया॑ । जे॒मान॑म् । म॒हिमा॑नम् ।
गमे॒यम् । इति॑ । आ॒ह । जे॒मान॑म् । ए॒व । म॒हिमा॑नम् । गच्छ॑ति ।
अ॒ग्नेः । स्वि॑ष्टकृत॑ इति॑ स्वि॑ष्ट – कृतः॑ । अ॒हम् । दे॒वय॑ज्ययेति॑

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

दे॒व – य॒ज्यया॑ । आ॒युष्मा॑न् । य॒ज्ञेन॑ । प्र॒तिष्ठा॑मि॒ति प्र॒ति- स्था॑म् ।
ग॒मेय॑म् । इति॑ । आ॒ह । आ॒युः । ए॒व । आ॒त्मन् । ध॒त्ते । प्र॒तीति॑ ।
य॒ज्ञेन॑ । तिष्ठ॑ति । 45 (38) (प्र॒तिष्ठा-म॒हद॑स्तु-वि॒द्युतं-व॑स॒न्तं-तेनै॒वे-
न्द्र॑स्या-ऽष्टा॒त्रिंश॑च्च) (A11)

1.6.12.1

इन्द्रं॑ वो॒ विश्व॑त॒स्प॒रि ह॒वाम॑हे जने॒भ्यः । अ॒स्माक॑मस्तु॒ के॒वलः॑ ।
इन्द्रं॑ नरो॒ नेम॑धिता ह॒वन्ते॑ यत्पा॒र्या यु॒नज॑ते धि॒यस्ताः॑ ।
शूरो॑ नृषा॒ता श॒वस॑श्च॒कान॑ आ गो॒मति॑ ब्रजे भ॒जा त्व॑न्नः ।
इन्द्रि॑याणि शत॒क्रतो॑ या ते जने॒षु प॒ञ्चसु॑ । इन्द्र॑ तानि॒ त आ वृ॑णे ।
अनु॑ ते दा॒यि म॒ह इन्द्रि॑याय स॒त्रा ते विश्व॑मनु वृ॒त्रह॑त्ये । अनु॑-[]

46

1.6.12.1 (Padam)

इन्द्र॑म् । वः । विश्व॑तः । प॒रीति॑ । ह॒वाम॑हे । जने॒भ्यः । अ॒स्माक॑म् ।
अस्तु॑ । के॒वलः । इन्द्र॑म् । नरः । नेम॑धितेति॒ नेम॑ - धि॒ता । ह॒वन्ते॑ ।
यत् । पा॒र्याः । यु॒नज॑ते । धि॒यः । ताः । शू॒रः । नृषा॑तेति॒
नृ - सा॒ता । श॒वसः॑ । च॒कानः॑ । ए॒ति । गो॒मती॑ति गो - म॒ति ।

व्रजे । भज । त्वम् । नः । इन्द्रियाणि । शतक्रतो इति
शत - क्रतो । या । ते । जनेषु । पञ्चस्विति पञ्च - सु ।
इन्द्र । तानि । ते । एति । वृणे । अन्विति । ते । दायि । महे ।
इन्द्रियाय । सत्रा । ते । विश्वम् । अन्विति । वृत्रहत्य इति
वृत्र - हत्ये । अन्विति । 46 (50)

1.6.12.2

क्षत्रमनु सहो यजत्रेन्द्र देवेभिरनु ते नृषह्ये ।
आयस्मिन् थसप्तवासवा स्तिष्ठन्ति स्वारुहो यथा ।
ऋषिर्ह दीर्घश्रुतम इन्द्रस्य घर्मो अतिथिः ।
आमासु पक्वमैरय आ सूर्यं रोहयो दिवि ।
घर्मं न सामं तपता सुवृक्तिभिर्जुष्टं गिर्वणसे गिरः ।
इन्द्रमिद् गाथिनो बृहदिन्द्र मर्केभि रर्किणः ।
इन्द्रं वाणीरनूषत । गायन्ति त्वा गायत्रिणो - [] 47

1.6.12.2 (Padam)

क्षत्रम् । अन्विति । सहः । यजत्र । इन्द्र । देवेभिः । अन्विति । ते ।
नृषह्य इति नृ-सह्ये । एति । यस्मिन् । सप्त । वासवाः । तिष्ठन्ति ।

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

स्वारु॒ह इति॑ स्व – रु॒हः । य॒था । ऋ॒षिः । ह॒ ।
दी॒र्घश्रु॑त्तम॒ इति॑ दी॒र्घश्रु॑त् – तमः॑ । इन्द्र॑स्य । घ॒र्मः । अति॑थिः ।
आ॒मासु॑ । प॒क्वम् । ऐ॒रयः॑ । ए॒ति । सूर्य॑म् । रो॒हयः॑ । दि॒वि । घ॒र्मम् ।
न । सा॒मन् । त॒पत॑ । सु॒वृक्ति॑भिरिति॑ सु॒वृक्ति॑ – भिः॑ । जु॒ष्टम् ।
गि॒र्वण॑से । गि॒रः । इन्द्र॑म् । इत् । गा॒थिनः॑ । बृ॒हत् । इन्द्र॑म् ।
अ॒र्केभिः॑ । अ॒र्किणः॑ । इन्द्र॑म् । वा॒णीः । अ॒नूष॑त । गा॒यन्ति॑ । त्वा ।
गा॒यन्नि॑णः । 47 (50)

1.6.12.3

ऽर्चं॑ त्य॒र्क म॒र्किणः॑ ।
ब्र॒ह्माण॑स्त्वा श॒तक्र॑त-वु॒द्वꣳ श॒मिव॑ येमिरे ।
अꣳहो॑मु॒चे प्र॑ भ॒रेमा॑ म॒नीषा॑ मो॒षिष्ठ॑-दा॒ब्ने सु॑म॒तिं गृ॑णा॒नाः ।
इ॒दमिन्द्र॑ प्र॒ति ह॒व्यं गृ॑भा॒य स॒त्याः स॒न्तु य॑ज॒मान॑स्य॒ कामाः॑ ।
वि॒वेष॑ य॒न्मा धि॒षणा॑ ज॒जान॑ स्त॒वै पु॒रा पा॒र्यादिन्द्र॑ म॒हः ।
अꣳह॑सो य॒त्र पी॒पर॑द्यथा॒ नो ना॒वेव॑ या॒न्त मु॒भये॑ ह॒वन्ते॑ ।
प्र॒स॒म्राजं॑ प्र॒थम॑ म॒ध्वरा॑णा – [] 48

1.6.12.3 (Padam)

अ॒र्चन्ति॑ । अ॒र्कम् । अ॒र्कि॑णः । ब्र॒ह्मा॑णः । त्वा । श॒त॒क्र॒त॒वि॒ति॑
श॒त – क्र॒तो॒ । उ॒दि॒ति॑ । व॒ञ्श॑म् । इ॒व । ये॒मि॒रे । अ॒हो॒मु॒च॒
इ॒त्य॒हः॑ – मु॒चै॑ । प्रे॒ति॑ । भ॒रे॒म॒ । म॒नी॒षाम् । ओ॒षि॒ष्ठ॒दा॒व्न्
इ॒त्यो॒षि॒ष्ठ – दा॒व्न्ने॑ । सु॒म॒ति॒मि॒ति॑ सु – म॒ति॒म् । गृ॒णा॒नाः ।
इ॒दम् । इ॒न्द्र॒ । प्र॒ती॒ति॑ । ह॒व्य॑म् । गृ॒भा॒य॒ । स॒त्याः॑ । स॒न्तु॒ ।
य॒ज॒मा॒न॒स्य॑ । का॒माः॑ । वि॒वेष॑ । यत् । मा । धि॒षणा॑ । ज॒जान॑ ।
स्त॒वै॑ । पु॒रा । पा॒र्या॑त् । इ॒न्द्र॑म् । अ॒हः॑ । अ॒ह॒सः॑ ।
य॒त्र । पी॒प॒रत् । य॒था॑ । नः॑ । ना॒वा । इ॒व । या॒न्त॑म् । उ॒भयै॑ । ह॒वन्ते॑ ।
प्रे॒ति॑ । स॒म्रा॒ज॒मि॒ति॑ सं – रा॒जम् । प्र॒थ॒मम् । अ॒ध्व॒रा॒णाम् । 48 (50)

1.6.12.4

म॒ञ् हो॒मु॒चं॑ वृ॒षभं॑ य॒ज्ञि॒या॒नां॑ ।
अ॒पां न॒पा॒त॒म॒श्चि॒ना॑ ह॒य॒न्त॑ म॒स्मि॒न्न॒र॒ इ॒न्द्रि॒यं॑ ध॒त्त॒मो॒जः॑ ।
वि॒ न॑ इ॒न्द्र॒ मृ॒धो॑ ज॒हि॒ नी॒ चा॑ य॒च्छ॒ पृ॒त॒न्य॒तः॑ ।
अ॒ध॒स्प॒दं॑ त॒मीं॑ कृ॒धि॒ यो॒ अ॒स्मा॑ञ् अ॒भि॒दा॒स॒ति॑ ।

इन्द्र॑ क्ष॒त्रम॒भि॒ वाम॑मो॒जो ऽजा॑यथा वृ॒षभ॑ च॒र्षणी॑नां ।

अपा॑नुदो॒ जन॑ममि॒त्र यन्त॑ मुरुं दे॒वेभ्यो॑ अकृ॒णोरु॑ लो॒कं ।

मृ॒गो न भी॑मः कु॒चरो॑ गि॒रिष्ठाः॑ प॒राव॑त – [] 49

1.6.12.4 (Padam)

अ॒हो॒मुच॑मित्य॒हः – मु॒चम् । वृ॒षभ॑म् । य॒ज्ञिया॑नाम् । अ॒पाम् ।

नपा॑तम् । अ॒श्विना॑ । ह॒यन्त॑म् । अ॒स्मिन् । न॒रः । इ॒न्द्रि॒यम् । ध॒त्तम् ।

ओ॒जः । वी॒ति । नः । इन्द्र॑ । मृ॒धः । ज॒हि । नी॒चा । य॒च्छ ।

पृ॒तन्य॑तः । अ॒धस्प॑दमित्यधः – प॒दम् । तम् । ई॒म् । कृ॒धि ।

यः । अ॒स्मान् । अ॒भिदा॑सतीत्य॒भि – दा॑सति । इन्द्र॑ । क्ष॒त्रम् ।

अभी॑ति । वा॒मम् । ओ॒जः । अ॒जाय॑थाः । वृ॒षभ॑ । च॒र्षणी॑नाम् ।

अपे॑ति । अ॒नुदः॑ । ज॒नम् । अ॒मि॒त्रय॑न्तमित्यमि॒त्र – य॑न्तम् । उ॒रुम् ।

दे॒वेभ्यः॑ । अ॒कृ॒णोः । उ॒ । लो॒कम् । मृ॒गः । न । भी॑मः । कु॒चरः॑ ।

गि॒रिष्ठा॑ इति गि॒रि – स्थाः॑ । प॒राव॑त इति प॒रा – व॑तः । 49 (50)

1.6.12.5

आ ज॑गामा प॒रस्याः॑ ।

सृ॒क॒ञ् स॒ञ्शाय॑ प॒विमि॑न्द्र ति॒गमं॑ वि श॒त्रून् ता॑ढि विमृ॒धो नु॑दस्व ।

वि शत्रून् वि मृधो नुद विवृत्रस्य हनू रुज ।
वि मन्युमिन्द्र भामितो ऽमित्रस्याऽभि दासतः ।
त्रातारमिन्द्र मवितार मिन्द्र॑ हवे हवे सुहव॑ शूरमिन्द्र॑ ।
हुवे नु शक्रं पुरुहूतमिन्द्र॑ स्वस्ति नो मघवा धा॒त्विन्द्रः॑ ।
मा ते अस्या॑ – [] 50

1.6.12.5 (Padam)

एति । जगाम । परस्याः । सृकम् । स॑शायेति सं-शाय । पविम् ।
इन्द्र । तिग्मम् । वीति । शत्रून् । ता॒ढि । वीति । मृधः । नुदस्व ।
वीति । शत्रून् । वीति । मृधः । नुद । वीति । वृत्रस्य ।
हनू इति । रुज । वीति । मन्युम् । इन्द्र । भामितः । अमित्रस्य ।
अभिदासत इत्यभि – दासतः । त्रातारम् । इन्द्रम् । अवितारम् ।
इन्द्रम् । हवेहव इति हवे – हवे । सुहवमिति सु – हवम् ।
शूरम् । इन्द्रम् । हुवे । नु । शक्रम् । पुरुहूतमिति पुरु – हूतम् ।
इन्द्रम् । स्वस्ति । नः । मघवेति मघ – वा । धातु । इन्द्रः । मा ।
ते । अस्याम् । 50 (50)

1.6.12.6

सहसावन् परिष्ठा वघाय भूम हरिवः परादै ।
त्रायस्व नो ऽवृकेभिर्वरूथै स्तव प्रियासः सूरिषु स्याम ।
अनवस्ते रथमश्वाय तक्षन्-त्वष्टा वज्रं पुरुहूत द्युमन्तं ।
ब्रह्माण इन्द्रं महयन्तो अर्कैरवर्द्धयन्नहये हन्त वा उ ।
वृष्णे यत् ते वृषणो अर्कमर्चानिन्द्र ग्रावाणो अदितिः सजोषाः ।
अनश्वासो ये पवयोऽरथा इन्द्रेषिता अभ्यवर्तन्त दस्यून् । 51

1.6.12.6 (Padam)

सहसावन्निति सहसा – वन् । परिष्ठौ । अघाय । भूम । हरिव इति
हरि – वः । परादा इति परा – दै । त्रायस्व । नः । अवृकेभिः ।
वरूथैः । तव । प्रियासः । सूरिषु । स्याम । अनवः । ते । रथम् ।
अश्वाय । तक्षन् । त्वष्टा । वज्रम् । पुरुहूतेति पुरु – हूत ।
द्युमन्तमिति द्यु – मन्तम् । ब्रह्माणः । इन्द्रम् । महयन्तः । अर्कैः ।
अवर्द्धयन् । अहये । हन्तवै । उ । वृष्णे । यत् । ते । वृषणः ।
अर्कम् । अर्चान् । इन्द्र । ग्रावाणः । अदितिः । सजोषा इति

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

स – जोषाः । अनश्वासः । ये । पवयः । अरथाः ।

इन्द्रेषिता इतीन्द्र – इषिताः । अभ्यवर्तन्तेत्यभि – अवर्तन्त ।

दस्यून् । 51 (48)

(वृत्रहत्येऽनु-गायत्रिणौ-ऽध्वराणां-परावतो-ऽस्या-
मष्टाचत्वारिंशच्च) (A12)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-

(संत्वा सिञ्चामि-ध्रुवौ-ऽस्यग्निर्मा-बर्हिषोऽह-मा प्यायता-
मगन्म-यथा वै-यो वै श्रद्धां- प्रजापतिर्यज्ञान्-ध्रुवौसीत्याह-यो वै
सप्तदश-मिन्द्रं वो-द्वादश ।)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(संत्वा-बर्हिषोऽहं-यथा वा-एवं विद्वा-ञ्छौषट्थ-साहसाव-
न्नेकपञ्चाशत् ।)

First and Last Padam of Sixth Prasnam:-

(संत्वा सिञ्चामि – दस्यून् ।)

॥ हरिः ओं ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – षष्ठः प्रश्नः

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे प्रथमकाण्डे

षष्ठः प्रश्नः समाप्तः ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 1 – Prasanam 6 – TS 1.6

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	3	133
Anuvakam 2	4	186
Anuvakam 3	3	156
Anuvakam 4	4	194
Anuvakam 5	2	129
Anuvakam 6	4	185
Anuvakam 7	4	203
Anuvakam 8	4	211
Anuvakam 9	4	190
Anuvakam 10	6	286
Anuvakam 11	7	338
Anuvakam 12	6	298
Total →	51	2509

(To download our vedic compilations please visit
www.vedavms.in)